

„Vienybė Lietuvių“
Išleista kas trečiadienį
Brooklyn, N. Y.
Prenumerata metams:
Suvienijose Valstijose ir
Kanadoje \$2.00
Europoje ir kitur \$2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo laiko užrašymo, ne nuo laiko meta.
Apgaršimų proktą klauskite laišku.
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS.
120-124 Grand St.
Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖ LIETUVŲNIKŲ

THE LITHUANIAN WEEKLY
„Vienybė Lietuvių“
Published every Wednesday
Brooklyn, New York.
Yearly subscription rates:
In the United States and
Canada \$2.00
To Foreign Countries \$2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to publishers:
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS
120-124 Grand St.
Brooklyn, N. Y.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 37.

Brooklyn New York, Branch—Plymouth, Pa. 14 d. Rugšėjo (September) 1910 m.
ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST-OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-ED, 1879.

Metai XXV

In buvusius ir dabartinius „V. L.“ sandarbininkus.

„Dvidešimt penki metai“ — lengva pasakyti, bet nelengva ir ne taip greitai, jie gyvenimo praslenka. Jau jeigu atkirsai ypatai dvidešimt penki metai padaro didelę dalį jo amžiu, tai išgyvenimui tiek metų laikraščiu tai amžiaus dalis atvaizdinys, daugelis didesniu gadyne plotu, daug daugiau jis turi susirinkęs iš gyvenimo įspūdžių ir jo akis toli skrieja, kaip į prabėgusią laiką, taip ir į ateitį. Mat laikraštis sykiu gyvena tiek gyvenimų, kiek jo skaitytojų, kiek nesėjų ir rėmėjų tos pačios idėjos; jis gyvena gyvenimais kitų, kaip veidrodžiai gyvena tik aplinkinių žmonių veidais, jų kėnais ir jų judėjimais; jis yra dvasiškas veidrodis. Todėl ir ilgai pagyvenusio laikraščio istorija susideda iš milžiniškos mados, vedu pa veiksnių, atspindžių, brūkšnių, čielų plaukštų, šviesumų ir miglotų šešelių. Viskas tas iš tautos ir žmonių gyvenimo: straipsniuose, žiniuose, korespondencijose, apysakose, eilėse, dramose, paveiksluose, ete pereina per laikraštį, lyg pro kokią neišpasakytą dūšmą z-rkolą. S-irtum-š tik tame, kad zerklas jokių atspindžių savij neudliko: pasėjo ir nuėjo. Laikraštį gė tautos atspindžiai pasilieka. Paimk 25 metų laikraštį, paversk nuo pradžių: kiek tai graži-usio materialo randi tautos istorijai! Tai gyvas veiknių archivas-muzejus!... Retai kuomet apie šitą paprastas skaitytojas atsimeina. Tik publicistai ir istorijos rašytojai supranta laikraščio kultūrinę vertę.

Sitokioje pasigerėjimo valandose stovime dabar ir mes — „Vienybė Lietuvių“ — leidejai ir redakcija su visais draugais — sandarbininkais, buvusiais ir dabar esančiais. Atėinančių metų (1911) vasario 10 d. sukanka lygiai 25 metai, kaip Plymouth, Pa. išėjo pirmasis numeris mūsų laikraščio. — „Vienybė Lietuvių“ — Keturta dalis šimtmečio junga į unesnę kartą lietuvių amerikiečių su pirmesniais mūsų išėivais, su mūsų laikraščio skaitininkais, plinktojai, s-darbininkais, plinktojai, ir taut šikai-pirmėviškos idėjos draugais, kurie, deja,

jau daugelis nuėjo į kapus!.. Per visą tą laiką, su pagalba mūsų tautos veikėjų ir tėvynainių, „Vienybė Lietuvių“ atliko tarpe bei brolių išėivų tokį kultūros darbą, koks tik emigracijos sąlygose yra galimas. Veik nėra nei vienos tautiškos organizacijos, kurios susitvėrimo „V. L.“ nebūtų lošusi įžymios rolės; daugelis organizacijų prie „Vienybė“ ir užgimė, daugeliui ji padėjo suburti vedama reikalus. Veik nėra iš ankty kurių lietuvių inteligentų kurių plunksnos darbo per visą tą periodą nebutų randama mūsų laikraštįje. Daugelis rašytojų čia išpletojo savo talentus, kada mūsų spauda tėvynėje buvo uždrausta, o čionai niekas nen-rėjo laikraščų uždėt, nes labai nedėkinga ir nepelninga buvo tam dirva, — kur kas, paveizdan, geriau masinio mūsų brolių tautietį uždėti saliuos. Čia spauzdi nosi tuomet visai neperkami raštai: Daukanto, Gužučio (Fromo), Kudirkos, Šliupo ir daugybės kitų. Tik dabar laudysiu to biskį padeda atbusti, ingauti istoriškų, dailės ir mokslo r-štų s-onį, ir vieną-kitą pradeda pirkti. Neprisiejo „Vienybė Lietuvių“ įsteigėjui, velionii Juozui Paukščiui pad ryti iš laikraščio, kaip s-kona, „bizni“ nei kapitalų, kaip kiti leidejai vėliau padarė; nepasilikio ir dabar „V. L.“ leidejėsi kapitelais, nes išleistinė žiuri į laikraštį, kaip į b-žnio įrankį (beje, „V. L.“ ned-ro to, ką kiti laikraščiai del naudos daro: nepataikaua siaroms partijoms, yp-ty partijėlėms, ištvirkusiems kl-boneliams ir įvairiams begėdziams įeškotojams savo naudos ir garsio; o šitas „bizniui“ kenkia!).

Kaip senieji taip ir nauji „Vienybė“ plunksnos draugai negali drovėtis už šito laikraščio išturėtą poziciją per 25 metus, neminint kokių smulkesnių tarp-laikių ir ydy. Stovėdami arėi usioje sympatijoj su visomis pirmėviškomis organizacijomis, su vyriausiais mūsų visuomenės vadovais ir jos organais — laikraščiais, įžengime į antrą kultūrinę ir metašimėio su nauja vilčia ir pasiryžimu prie dar labiau intempto darbo mūsų brolių kultūros dirvoje, kiek ant mūsų dalies išpuls.

Užbaigiant gi 25-imo mūsų „V. L.“ me-tus — kius esame pasiryžę išleisti jubilėjinį laikraščio numerį, kuriame

bus duota nors paviršium historiginė peržvalga iš viso to, ką „V. L.“ yra nuveikusi, abelnuo, u žvilgsnis Amerikoje. Į dabartinius bendradarbius; la-bai butų gerai, kad kiekvienas, kuris kada-nors „Vienybė Lietuvių“ ką-nors rašė, ją ilgai skaitė, buvo aktyvišku draugas, užrašytų šiokius tokius atsiminimus: kada pradėjo „Vienybė“ skaityt, kas jėmė labiausiai skaitantį užinteresavo, kaip tuomet lietuvių laikraščius abelnai ir į „V. L.“ skyrimum žiurėjo, etc. etc. Prie kiekvieno straipsnio geistina gauti mūsų sandarbininkų fotografijas, kurias sunaudojė jubilėjinii numerin, vėl sngrazintumėm su padėka jų jų savininkui. Delei šito mėgdabar viešii ir už laiko į eisus mūsų gėrb. sandarbininkus atsiėankjame ir meldžiame mums iš anksto pranešti, kas kok o d d-mo straipsnį parašys, idant redakcija numanytų, kiek bus jubilėjinii numerio ir priitarus, re.kia kaip galint stengtis įvykdyti ir palaikyti. Ir išties, argi nelai kas mums turėti savo reikalams pavestą laikraštį? Tula New Yorko lietuvaite šiaip kviečia vien-tautes prie darbo: „Aš pilnai čikiu“, r-šo jinai, „jog jų su užmanymas įvyks, nes ne-abejojū, kad mūsų moteris supras to laikraščio reikalų grupą, nes tik per moterų reikalams pavestą laikraštį mums geriausia proga apsišviesti; tai pirmas ir tikras žingsnis prie žinios ir inteligentiškumo... Man nei manyt nesinori, — ji baigia savo entuzia-tišką laišką — kad mūsų moters butų taip civilizacijoj atsilikę, kad nesidrovėtų paėių mūsų vyrų, kurie jau kėlioliką laikraščų turi; bet aš tikiu, kad šis balsas pasiekė kiekvienos moteries dvasią ir užgaus jausmą inteligentiškumo, kuris pas jas dar nepabudęs.“

MOTERŲ LAIKRAŠČIO REIKALUOSE.

Senai pra-kambėjo sumanymas leisti moterų reikalams pavestą laikraštį. Mūsų laikraštijoj kaslink šio klausimui išėmus „Darb. Viltį“, nieks neatsilėpė, — nei pritarė, nei priešinosi. Mūsų vyrai, matyt, į tą dalyką žiuri bešališkai.

Nuo moterų gauta daugiau dviejų šimtų laiškų, ir nuo kėmetos draugij gauta pritari-mos, jog kaip laikraštis pritarodys, tai tų draugij narsė jį prenumeruos. Iš viso, galima sakyti daugiaus tris šimtai gauta pritarimų.

Kaip matyt iš skaičiant laiškų, tai nedaug skaiturime moterų skaitančių. Da mažą dalelę moterų tas taip joms

svarbus sumanymas interesuoja. Bet mes tuomi nenusiminsime ir laikraštį — pristengsime leisti. Nors iš šio pristengsime ir bus tinkamas užduočiai, tai skaitytojų skaičius dauginsis; pirmi metai bus sunkiausi, bet jei mums visoms netruks energijos, jei visos moters, tam įėjantėioms prisidės savo jėgomis ir jį praplatus, tai laimėsime. Žinoma, pradžia sunkiausia, reikia to tikėtis, bet anot tos patarės nors sunkiai, alsiai, bet jei bent pirmus metus išlaikysim, tai toliaus, neabejojū, jog jam gyvavimas bus užtikrintas. Man regis, jei jau nebutų gana išteklius pirmiems metams kas mėnesis po numerį išleisti, tai reiktų kas antras mėnesis ar kas šešios savaitės leisti, kol finansai sustiprės. Betgi šitą sumanymą mums nepriderėtų apleisti; jau karta galint ir pritarus, re.kia kaip galint stengtis įvykdyti ir palaikyti. Ir išties, argi nelai kas mums turėti savo reikalams pavestą laikraštį? Tula New Yorko lietuvaite šiaip kviečia vien-tautes prie darbo: „Aš pilnai čikiu“, r-šo jinai, „jog jų su užmanymas įvyks, nes ne-abejojū, kad mūsų moteris supras to laikraščio reikalų grupą, nes tik per moterų reikalams pavestą laikraštį mums geriausia proga apsišviesti; tai pirmas ir tikras žingsnis prie žinios ir inteligentiškumo... Man nei manyt nesinori, — ji baigia savo entuzia-tišką laišką — kad mūsų moters butų taip civilizacijoj atsilikę, kad nesidrovėtų paėių mūsų vyrų, kurie jau kėlioliką laikraščų turi; bet aš tikiu, kad šis balsas pasiekė kiekvienos moteries dvasią ir užgaus jausmą inteligentiškumo, kuris pas jas dar nepabudęs.“

Geistina, kad šitie kilti zodžiai, kuriais daugumas pritariantį moterų išreikšė pritarimą, išsipildytų, kad jie pažadintų lietuvaite prie apšvietos. Ir aš kartu su toms lietuvaite, tikiu, jog mes šitaime darbe laimėsime, ir spūzdlėję paskleisim šviesos neuzilėlį į kiekvieną lietuvišką kampelį! Pasirodysim tikroma lietuvaite, veikiančioms savo tautos labui, kaip didiosios Lietuvos sesers jau senai pasirodė Mirėstančio Goethes zodžiai: „Šviesos, daugiaus

šviesos“, lai buna mūsų siekiu! nes tik apšvietoj mūsų laimėjimas! Tik apšvieta gyvenimą mums suteiks! Todėl venim spēkas ir energija naudokim jos atsiekimui, o mums tas pilnai apsimokės!

Siuomi irgi užkviečiu prenumeratą siųsti, nes jau pirmas laikraščio numeris yra rengiamas, ir kaip tik viską atsakančiai surengsiu, tai pradės išėidinėti. Prenumeratos kaina vienas doleris metams. Pinigus meldžiame siųsti mone orderiais, arba pagristuose laiškuose. Taipgi parašykite savo aiškų adresą, kad paskui nebutų klaidų su laikraščio siuntinėjimu.

Su pagarba
Marė Viskoškienė.
Adresuokite šiuo adresu:
Marė Viskoškienė,
8941 Buffalo ave.,
So. Chicago, Ill.

ZIEDAS.

Jonas Karnapickis pagyvenęs kiek Amerikoje užsimanė vest moterį. Tačiau, deja! Ne labai jį mylėjo merginos... Su viena Amerikoje augusia lietuvaite susipažinęs — tuoju su nupirko ją auksinį žiedą. Bet kokis jo buvo nusistebejimas, kada jis merginai nupirk-tajį žiedą pamatė ant kito vyro rankos!.. Akis išplėtė ir sušuko:

— Aš tave areštiniu!
— Už ką?! — atsilėpė užpultasis.
— Tu turi mano žiedą!
— Kokiu budu jis tavo?
— Tu pavogei, turbūt!
Užpultasis vyras pažvelgė į šalia sėdinčius draugus ir rimtai atsilėpė:
— Girdite, vyrai! — atsilėpė keli balsai.
Jonas Karnapickis žiurėjo į žibanciją žiedo akį ir judėjo į visas, tarsi norėdamas užpulti ir atimt. Paskui jis pasakė:
— Atiduok!
— Ar gi nuo tavęs aš jį emiau?
— Bet jis mano!
— Atsitrauk, o kad ne, tai tuoju aš tave paimsiu ant rėplos!..
Karnapickis dabar drėbėjo, kaip tik ką sulytas veršis... Jis neseniai taip brangiai užmokėjo už tą žiedą, o dabar tą žiedą nešioja kitas!.. Ir kaip gi nevykt?

— Atiduok! — prašė geru-ju ir pridurė: — juk tu žinai, kad jis mano!?

— Kaip jis gali but tavo, jeigu jis yra pas mane?! Nesuprantu!..
— Aš jį nupirkau Keidei...
— Na ir tu reikalauji nuo manęs! Ar ne gėda?
— Atiduok, atiduok! — prašė Juozas.
— Tu nebuk kvailas!
— Kodėl?
— Atiduoti todėl tau aš jį negaliu, kad jis ne nuo tavęs paimtas. Reikalauk tu jį nuo to, kam padavei. Kas man galvoje.
Jonas Karnapickis nutilo ir stovėjo, lyg nudiegtas. Suprato dabar, kad Keidė jo nemylėjo, jeigu ji jo brangiąsias dovaną galejo duoti kitam nešioties. Ilgai pastovėjęs, užsisuko jis, ir tyledamas nuėjo sau... Atsiduręs pas Keidę, pažiurėjo į jos rankas ir nematydamas žiedo drėbdamas prašneko:
— Kur žiedas!
— Jonai, ko tu toks piktas atrodoi? — šnekino Keidė.
— Kur žiedas? — atkartėjo Karnapickis.
— Tai kas man jį atidavei?
— Tai kas?! Aš noriu jį matyt ant tavo rankos.
— Ar tau nuo to bus geriau ant širdies? Jonuti, ką?
— O tu negerai!
— Kodėl? Juk tu sakei, kad mane myli... Tu bučiavai man į ranką.
— Tai kas? Aš dabar ant tavęs piktas!
Keidė, tarsi nieko nesuradama šypsojosi, žiurėdama jam į akis. Jis negalėjo sau išaiškint šito atsitikimo... Nuo jos malonaus besišypsojimo jo širdis tirpo, kaip vaškas... Na, o čia jis priverstas pykt už tai, kad toji mergina, kuri jam kur kas buvo brangesnė už tą žiedą ir jį pasirodė veidmaininga.
— Jonuti, juk tu mane myli?! — ji šnekino.
— E, tu neverta mylėt!
— Jonuti! Tu savo tokiais zodžiais, kai su akmenų vežimu pervaziavai per mano širdį!.. Ar tau negaila?
— Ne, — jis papurtė galvą.
— Jonuti, tu beširdis...
Tėvas norėdamas patirt ką jo dukte su jaunikius šneka, — visą laiką stovėjo užpakalyje. Kada, jie pabaigė šnekyje ir nutilo, senis tarsi iš ne-tyčių sušneko:
— O, Jonas! O kas naujo?
— Nieko — atsakė tėvą p-veikindamas.
Visi trys nutilo, lyg but visus zodžius išbaigę. Tėvas ant Jono veido patėmijo nusi-

minimą ir piktumą. — Kas tau, Jonai? Tu ši vakarą lyg sudirzęs.

— O, aš nesavo padėjime... — O kas tau?—tėvas klausė.

— Nenoriu nei sakyti... — numojo su ranka Jonas. Tėvas atkreipė atidžią.

— Sakyk!

Jonas biskį susisarmatino ir piktaite tėsė:

— Aš jai nupirkau žiedą ir jį jį atidavė kitam.

— Žiedą!... — tėvas pridūrė su įspudžiu.

Keidė pasidarė nerami ir paraudo. Lupose jos sumizgo žodis ir ji nepraneškus norėjo nubėgt šalin.

— Palauk!— sudraudė tėvas.

Ji sustojo ir nuleidus žemyn akis žiūrėjo į turklio kiautą.

— Davė jis tau žiedą!— klausė tėvas.

— Davė—ji atsakė.

— Už ką jis jį davė?

— Aš nežinau,—ji atrėmė ir paskui tėsė:— užmandamas ant piršto jis ir į ranką man pabučiavo...

— Ar tu taip darei, Jonai? — klausė tėvas.

Karnapickis tylėjo, kai užsiutęs.

— Negražu, negražu taip, Jonai!

Keidė vis da tebelaikė akis žemyn nuleidus. Paskui ji netikėtai prašeko:

— Aš jį neprasiau ir jis turbūt pavydėdamas davė, kad akis iškrito. Aš jį nunešiau pataisyti...

— Pataisyti!... — patėmėjo Jonas.

Tėvas susiraukė ir atsiskęs į Joną pradėjo šnekėt:

— Ar tu tą žiedą jai skolinai?

— Ne.

— Tai kaip?!

— Dovanojau.

— Dovanojai ir vėl reikalauji! Tai tu esi paikas!

Priėjęs tėvas pradarė duris ir įsmeigęs akis suriko:

— Išėik! Aš nenoriu, kad tu žangstytum per mano slenkstį!

Jonas biskį susisarmatino ir ant galvos užsimovęs kepurę išėjo.

Sliburis.

3-IX-1910.

Laiškai in Redakciją.

Gerb. „V. L.“ Redakcija!

Ar tiesa yra, kad chinų moteris taip esą vaisingos, kad gimda ant syk po 3, 4 ir daugiau kudičių? Aš skaičiau „Etnologiją“, kur yra aprašymai apie visokias tautas, bet apie tokią indomų chinų moterų vaisingumą nieko ten nėra ypatingo pasakytą.

Su pagarba Pius Aleksynas, Rockford, Ill.

Chinų moteris nėra veislesnės už kitų tautų moteris. Jeigu pasitaiko pagimdyt dvynus, trynus ar daugiau kudičių ant syk, tai tas nėra abelna chiniečių ypatybė; tas pasitaiko tarp visokių tautų. Antai anais metais Baltimorėje lietuvių B. pagimdė ant syk septynius kudičius, kurie visi tilpo

vienon torielkon ir, žinoma, buvo negyvi.

Gerb „V. L.“ Redakcija! Meldžiu man paaiškinti:

1) Ar Žalgirio paminėjimo apvaikšiojimui palengvės darbininkų buvį ir ar verta prisidėti darbininkams prie apvaikšiojimo? 2) Kokie lietuvių yra didvyriai ir ar buvo tokie, kaip va mokslininkai: Darvinas, Kopernikas, Kantas, Tolstojus, Edisonsas, Franklinas ir daug kitų, kurie žmonijai daug labo nuveikė? 3) Jeigu lietuvių tautiečiai kaip kada paliks tvirtais kapitalistais, ar jie taip-pat šaudys darbininkus, kaip dabar daro amerikoni tautiečiai? 4) Ar susilauks darbininkai kada geresnį buvį ir koku keliu turi eiti, kad jų nebešaudytų ant gatvių?

Su guodone P. P. Porth Washington, N. Y.

1. Kiekvienas paminėjimas kovos už buvį nėra žmonės peiktiau. Taip jau ir Žalgirio istorinė kova, kaip mūsų prabočių kova už buvį ir prieš vergiją, yra mums vienu iš svarbiausių paminėjimų. Juk Tamsta nenoretum gal peikti savo tėvėlių, kurie stengėsi išsiluosuoti iš-po ponų vergijos? O kryžėiviai juk nešė Lietuvon baudžiavą, ir mūsų prabočiai nuo jos gynėsi. Pats per save Žalgirio apvaikšiojimas negali taip pagerinti buvio, kad va einant iš apvaikšiojimo darbininkas parsineštų pilnas sterbles pyragų; bet kiekvienas geras istoriškas paminėjimas sukurtina žmogaus dvasišką jėgą, paskatina jį studijuoti tą atsitikimą, podraug ir visą istoriją. Ir jeigu nors krislėlį istorijos darbininkas sau tuomi išsiaiškina, tai jau tas vien jį padaro šviesesniu žmogum ir stipresniu kovoje už pagerinimą savo buvio.

2. Neturim mes Darvinų, Kopernikų, Tolstojų ir t. p. didvyrių; bet mes turim visą jų eilę, jau mirusių ir gyvų, kurie dirbo ir dirba savo žmonių labui. „Pagal Jurgio ir kepurė“. Pagal tautos ir d d vyriai. Kada žmonijai rodo progreso kelius Darvinai ir kiti, tai mūsų didvyriai rodo savo broliams kelius prie pažinimo Darvinų, Tolstojų. Tuomi jie mums yra nemazėsnė karžygiai.

3. Kapitalistas palieka ne tautiečiai, bet apskruks žmonės, ar jie bus šio kio ar to kio tautos. Kaip kapitalas internacionališkas, taip ir kiekvienas kapitalistas yra internacionalu, o ne patriotu-tautiečiu. Jei kada lietuvių susilauks vieną-kitą savo kapitalistų tokių kaip Amerika turi, tai beabejonės ir jie šaudys darbininkus, nes klias kovos interesai juos prie to privers. Tačiau jie tą darys ne dėl tautystės, bet dėl dolerio. Nonsensas yra, kad trys milijonai lietuvių tautos žmonių (tautiečių) pasilikyt kapitalistais, kaip Tamsta samprotauja. Ir Amerikoje kapitalistais yra ne kokie anot Totos „tautiečiai“, bet internacionalai. Yra dar gi net socialistų milijonierų: Patterson,

Wilshire, Stokes ir kit.

4. Darbininkai susilauks geresnį buvį kai apsišvies. Taip va ir Amerikoje visus geriausius darbus ir vietas turi tų tautų darbininkai, kurie didesnę galybę turi politikoje, daugiau turi stambių organizacijų, apšvietę žmonių; kurie daugiau laiko kiekvienas atideda savęs lavinimui: mokymuisi kalbos, rašto, aritmetikos, istorijos, geografijos, draugijos mokslų ir amatų. Lietuvis darbininkas šitą privalo sekti. Kuris seks, tas greičiau sau buvį pageris ir apsišvies padės jį gerinti visai žmonijai.

G. R.

Pereitame „V. L.“ num. pasirašęs N. N. tvirtina, kad jungė „jei“ esanti geriausia rašyt per „jai“, ir delei šito remiasi ant K. Jauniaus dėsnų apie priegaidžių veikmę, taip gi priveda pavyzdžius, kad daugumas žmonių žodžius: kirviai, žemaičiai, ištaria: „kirvei“, „zemaicei“.

p. N. N. iš Jauniaus dėsnų nieko neprivada, kadangi juose, kiek žinoma, jungė „jei“ išeis „jei“, o ne „jai“, analitiškai tuos pačius dėsnius iškamantinėjus. Kaslik gi žodžių „kirviai“, „zemačiai“, tai jie šitame atvejy su jungė „jei“ nieko bendro neturi, net priešais eina: panašios daiktavardės turi aiškius savo įstatymus: kirvi-s, kirvi-ai; zemaite-s, zemaitei-ai. Nors žmonės įvairiai taria, bet rašybon turi būti įleidžiama tik gramatiškos formos. Juk žmonės taria: niat, biat, ziamė, jai, o rašome: net, bet, zemė, jei.

PERŽVALGA.

** Skotijos „Rankpelnis“ rašo, kad socialdemokratų agitatorius J. Adomavičius jau išvažiuoja į Belgiją. Pranešęs vietinių socialistų centr. komitetui, kad reikia kelionei lešų, bet nesant iš kur ima, paskirta tam tik 3 sv. 5 š. iš išdo.

Girdėjome taipgi, kad ir p. A. Baranauskas neužilgo Ameriką jau apleisiąs.

** Kaip jau buvo anksčiau rašyta, krašos departamentas nusprendė kreipties į visus gyventojus, kad įstaiytu prie durių laiškas skrynelės arba išpjautų duryse skylutę įmest vidn laiškas ir kitokiems siuntiniams. Dabar krašos valdyba prašo per laikraščius pranešti visuomenei, idant visi prisikaltų tokias skrynelės prie durų, kad laiškanėšiai nereiktų paskambinus stovėti prie durų, iki nulips kas pav. nuo penkto augšto pasiimti laišką.

** „Zvaigždė“ užbaigė spaudinti lietuvių blaivininkų sąjungos antrojo suvažiavimo protokolą, iš kurio matosi, kad ji ir ant toliaus pasiliko išrinkta tos sąjungos organu. Antras seimas atsisub kitiemet Philadelphiloje. Nutarta išleisti apie blaivybę kningelė.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Rusija. Buvusis Maskvos gubern. Reinbot padarė didelę sensaciją. Jį buvo patraukę tardymams už išvogimą valdžios fondų ir ėmimą kyšių. Štai jis išleido net 400 puslapių knygą, kurioje apskundžia Peterburgo valdžias, kad jos sukilimų laikais jam slaptai liepę rinkti visokiais budais pinigus ginklavimui šnipų ir extra-poliejios, kur os tuom laiku Maskvoj buvę 20,000! Vadinas valdžia užmyne sau ant uodegų.

Ministrų pirmininkas Stolypin su keliolika činoveninkų iškeliuona Siberijon. Esąs ten didelis iširimas įvairiose valdžios įrednese.

Choleros siautimas tulose vietose jau eina silpnyn. Tačiau pačiame Peterburge susirgimai da nesimazina.

Maskvoje paliovė ejęs biskį atgaleiviškas didelis laikraštis „Mosk. Ezenedielnik“.

Minske uždeta bausmė ant daugelio katalikiškų kunigų už vartojimą bažnyčių iškilimėse tautiškų vėliavų.

Iš Lietuvos.

Vinius. Laikraščio sustabdymas. Keletas jau metų atgal bus, kaip š Vilniaus eina doras radikalinis lenkų kalba savitrašis „Wiedza“. Dabar jo redaktorius Dominikas Rymkevičius gavo nuo teismų prokuratoriaus pranešimą, jogei „Wiedza“ už No. 28 straipsnį „sumanymai ir pajėgos“ patraukta teisman ir laikraštis sustabdytas, iki teismo nu-prendimui. Advokatai sako, jogei tame straipsny nieko prieš įstatymus nėra. Bet kas gal žint dabar... Ale kaip ten su teismu bus, o laikraščio jau nėra. („Liet. Žinios“)

Suvalkų gub. Iš kaimo jaunimo gyvenimo. X. apylinkėj susirinko burelis jaunimo abiejų lyčių. Pirmiau susirinkę, belaukdami kitų—graziai padainavo, pašoko „radastelė“; susirinkus gi visiems stvėrėsi rimtai už darbo. Tarp kito ko nutarta rinktis toliau kas antras sekmadienis, ir per kiekvieną susirinkimą kasiečius pertraukomis turi paraginti draugus sumeti kiek pinigų padidinimui knygynėlio, s ruošti kokį pasilinksmimo vakarėlį su vaidinimu. Vienas Nabagas.

Žagarė, Šiaulių aps. Kaušų sodžius, dar nėra metų; o jau 3 kartus nūdegė, ir vis, rodos, iš pypės. Reikia pabriežti, kad nežmoniškas pas mus yra rukymas: rugius veža sausūs, kaip paraką ir pypės iš dantų nepadedą; krauja javus ar šieną į daržinę ir vis ruko! Tai kur gi neatsitiks tokios nelaimės. Žizė.

Zemaičių Kalvarija, Telšų pav. Pas mus jau keli metai kaip yra bažnytinis choras. Pirmą jame buvo apie 20 ar daugiau žmonių, bet dabar beliko vos 13. Vieni patįs atsiskakė giedoti, kiti buvo išrašyti. Varomi buvo, anot

pačių giesmiuinkų, tik „bedieviai“. (Turiu pasakyti, kad pas mus tas bedievis, kas nebūti davatku burtams ir ne bučiuoja kunigėliams rankų). Taigi dabar chore rodos reikėję pasilikti vien „tikriems katalikams“, bet ne. Tarp tų „tikrų katalikų“ kaip tenai užsiliko dar viena „bedievė“. Žinoma, baisu buvo, kad nuo jos visas choras bedievyste ne užsikrestų, tat apsvarstymui to dalyko p. vargoninkas su keliais darbšteiniais giesmininkais susirinko aludėn ir tenai prie buteliuko, kaip liudininko, vienbaliai nutarė ją prašalinti. Rūkika pažymėti, kad mūsų giesmininkai „burnelės“ neniekina. Ir negali niekinti, nes patsai kunigėlis paragina giesmiuinkus prie gėrimo, duodamas per atlidus daug alučio. Nereiktų piemeniui stumti savo avelių į balą. J. V.

Zemaitkiemis, Ukmergės pav. Liepos 28 d. 10 val. ryto čia perskrido orlaivis. Rytas buvo skaidus, tat rodėsi gan puikiai, tartum auksokamuolys. Kaime atsirado keletas senų bobučių, kurios tai pamatę pradėjo plepėti, buk tai antikristas, greit bus pabaiga svieto, buk skraido švievo šventieji... ir t. t. Dauguma gi gerėjosi tai pamatę. Jaunute-Didvyrė („Liet. Ukin.“)

Gyvulių karbunkulas. Vilniaus apylinkėje, palei Verkus, Kalvarija ir Riešų dvarė (Ezerėnų ap.)—dešimčiai metų; grafo Benedikto Tiškevičiaus Davoniškio dvarė (Panevėžio ap.)—dešimčiai metų ir dvarininkės Onos Chruščovos Juz-favo dvarė (Reseinių ap.)—dešimčiai metų. Mat, perdaug jau uoliai tie dvarininkai naikino miškus.

Miškų apsauga. Kauno gub. miškų apsaugos komitetas uždraudė kirsti miškus: barono Engelgardo Zaračės dvarė (Ezerėnų ap.)—dividėsimčiai metų; grafo Benedikto Tiškevičiaus Davoniškio dvarė (Panevėžio ap.)—dešimčiai metų ir dvarininkės Onos Chruščovos Juz-favo dvarė (Reseinių ap.)—dešimčiai metų. Mat, perdaug jau uoliai tie dvarininkai naikino miškus.

Rokiškis, Ezerėnų apsk. Tarpe stėčių Rokiškio ir Panemunelio traukinys suvažinėjo geležinkelio sargo Speičiaus 3-jų metų sunų. Jį jau antrą sykį aplanko tokia pat nelaimė: užpėnai jo vyresnyjį sunų užmušė kuliamoji mašina.

Subatas, Kuršo gub. Čia apylinkėj beliko vienas Trumpiškio sodžius, neišsidalijęs vienas-ėdžiais, bet ir tai jau žada. Duok Dieve, kad visos Lietuvos sodžiai greičiau išnyktų; tada ir mus šals galėtų likti panaši Danijai. S. Ž.

Kaltinėnai, Švenčionių ap. Rugsėjo 2 d. užėjo į kleboniją trys jauni vyrai N. Stėpnojev, G. Polevaj ir V. Korovin; visi trys stačiatikiai, išėję augštesniuosis mokslus. Vienas iš jų elektrotechnikas, antras filologas, o trečio neprimenu koks. Liepos 9 d. iškeliavo jie iš Maskvos; ejo bar beliko vos 13. Vieni patįs atsiskakė giedoti, kiti buvo išrašyti. Varomi buvo, anot

išėjo į Naujuosius Švenčionis, o iš ten, pernakvoję, Vilniun ir t. t. Mat, jie, tyrinedami žmonių papročius, psichologiją, pasišventę yra per 4—5 metus apeiti aplink visą pasaulį ir, kaip patįs pasakė,— „pėsti ir be kapeikos prie dušios“. Lengvai hygieniškai apsilvilkę, ant pečių nedidelius našulelius prisirišę, keliauja gan greit—vieną dieną daro apie 35—50 varstų.

Kai—kurį laiką viešėjo čia V. Dumos atstovas M. Ciunėlis. Žmonės pasakojoman, kad jis, nors ir prie lenkų rato Dumoje prisirašęs yra, bet ir Lietuvos kilimui užjaučiąs. Taip pat Lietuvių Mokslė ir Daile draugijų namams ingyti netikta pats žadaš gausiai aukuoti, bet ir kitus prie to prakilnaus darbo raginaš. Labai malonu butų mums, lietuviams, tai apie išgirsti, nes ikišiol, rodos, nei vienas mūsų atstovas nei žodžiu, nei pinigėiskai nėra prisidėjęs.

Pr. Peregrinus. („Viltis“)

Gervėčiai, Vilniaus gub. (Mūsų kor.) Šitas kamptutis sarytum stebuklingu budu užsiliko lietuvišku. Žmonės namieje kalbasi tarp savęs lietuviškai, tiktai poterius, maldas kalba lenkiškai, o dainuoja ir pasakas pasakojas—rušiskai... Iš dainų užsilikusios yra dar „Ruta—mėta“ ir „Avizėlė“, kurias Gervėčių lietuviškaitės labai noriai dainuoja. Dar šie kaimai grynai lietuviški: 1) Miciunai, 2) Gaigaliai, 3) Kolionija, 4) Močkos, 5) Galčiunai, 6) Geliunai, 7) Rimdziunai, 8) Petrikai, 9) Zaračnieji, 10) Bezdanos, 11) Milciejos, 12) Knistuškis, 13) Girios, 14) Pelegrinda, 15) Gudzininkai, 16) Petrelėškiai arba Barautskai ir 17) bažnytkiemis Gervėčiai. Jie man prisipažino, kad labai noretų girdėti pamaldas lietuviškai. Matyt nėra kam apie tuos lietuvius vargšus rupintis. „Draugija pagražinimui tiesų lietuviškos kalbos sulenkintose bažnyčiose“ matyt miega. Antai Rukainiuose, kur nėra lietuvių—lietuvis kun. sėdi, o čia—lenkas. Praėjimas.

Ramygala, Kauno gub. (Ištrauka iš laiško). Mielas A! Man šie metai labai nelaimingi. Daug man ir mano namiškiams sveikatos atėmė. 24 gegužio sugrižau iš Kauno kalėjimo atbuvęs hausmė. Sėdėjome ne Panevėžy, bet Kaune. Labai, kad juos šunys, priekanktuo. Mįslėjau, kad reiks jau ten ir mirti. O dabar ir vel nesėnai (tik tris dienas) sugrižome aš ir studentas B. iš Kauno kalėjimo. Mat kaip buvo... Męs važiuomė su juo Vilniun į Lietuvių Mokslo Draugijos susirinkimą ir 15 liepos grįžome per Kedainius namo. Iki Kedainių atvažiuovome traukiniu, o iš ten išėjome pėsti. Slaptoji Kedainių policija mus užtėmė. Snipams pasirodė, kad męs kokie tai agitatoriai, ar gal revoliucionieriai (vėlniai juos žino) norintieji nugalabinti Stolypiną, kuris tuo laiku gyveno savame dvarė arti Kedainių. Iš tos priezasties apie

Kedinius bei sybe policijos ir šonų, kurie... kiekviena atvaizvusi Kedainius. Mus suareštavo ir nuvežė į Kauno kalėjimą ir išlaikė, be kokios kalčios trejeta savaičių. Klausinėjo visokių niekų Žandaras važinėjo p. Remygalą, po Erišius uostydami apemus. Net į Peterburgą telegramavo klausinėdami apie B. Tai mat kokie dabar pas mus laikai. Negali žmogus nei keliu eiti. Visur tave gali šnipai arštūti ir kankinti kalėjime be kokios kalčios.

Pas mus Remygaloje nieko gero negirdėti, visi kaip apsnūdę. Žmones baisiai išgrasyti. Girtuoklybė baisiai išsiplėtusi. Jūnimo beveik kaip ir nėra—visi išvažiuoja į Ameriką. Choras mūsų rgsu-šilpėjo: nėra b-lų. Aš jaučiuos po tų visų kankynių labai nesveiku, nuvargusiu, turiu daug nemalonumų. Dainas prisigysiu Jm. Dabar iš kalėjimo tik ką sugrįžęs noriu dar atsilsėti—tingu perrašyti. Sveikinu Jus nuoširdžiai linkėdamas viso labo.

N. V.

IŠ AMERIKOS

Dingo auksas. Iš Fairbankškasyklų Alaskoje, parvežant į Seattle, Wash. bankus auksas dingo nuo laivo dideli gabalai to brangaus metalo, vertės \$57,000. Jo vieton rado indėta švino lazdeles. Vagių nesusekė.

Ruzvelto prakalbos. Pasakutines prakalbos Ruzvelto buvo surengtos Columbus, O., kur tebeina didelis stritkarių streikas. Ruzveltas labai išbarė ir kapitalistus ir darbininkus, kad nebando ramiai susitaikinti. Išgyrė unijas. Jis ir gi esąs unijistas.

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ.

Elizabeth, N. J. Čonai gyvena lietuvių didelis burelis, ale vis mažai skaitytojams girdima apie šitą miestelį; pasistengiu nors aš šį bei tą perrašyti.

Darbai eina neblogai, ale darbas nelengva gauti pribuvus iš kitur. Taipgi skaitančių laikraščius ir prigulinčių į organizacijas suvis mažas dalis. Daugiansiai mus tautiečiai šelpia karčemas, kurių lietuviškų yra suvis 20. Butų dailus pavyzdys kad lietuviai panaikintų keli-tą karčmų, o įsitaisyti savą salę, ne ką duoda svetimtams pelnyt ir da negalima gaut, reikia užprašyt net už trijų mėnesių ar daugiau.

Bažnyčias jau net dvi turėsim, jau baigia įrengt ir naują, ką žadėti kitą mėnesį įsventint.

L. S. S. 147 kuopa rengia statyt ant scenos Br. Vargšo „Paskutinė Banga“, taipgi Lietuvos Sunų Dr-stė buvo rengusi prakalbas, ale turbūt pariko, nes nieko negirdėt.

Elizabethietis.

Edwardsville, Pa. Rugpjūčio 28 d. vietinių socialistų

bo surengto diskusijos, ant tamo: ar reikalinga prisidėti prie anglų soci listų partijos. Po ilgų ginčų išnešta sekantis išvedimas: dabartiniam laikui, kuomet L. S. S-ga silpna finansiskai, palikti tą ant tolesnio, o vieton šito atlikti reikalavimus darbus, kaip va: išleisti knyga „Motus ir Socializmas“, Trimitas su dainomis; o vėliaus pasirūpinti apie nupirkimą mašinos „linotype“. Diskusijos buvo su užikarščiavimas, bet ramiai baigėsi.

Vėliaus likosi nutarta sekančios diskusijos, su prakalbomis, prelekcijomis, ir monologu, ant tamos: 1) apie uatualizacijos į-tatymus ir ko prisilaikyt gavu- pilietiškus poperius, 2) kokiū būdu galima gaut ukė-ystės poperius (šitas maždaug dabar išrišta), 3) kur re norė ar užklausa, visiems bus patarnavimas už dyką per prelegendus, tik už mokant courte už poperius, o ne taip kaip va už parąšymą blankos arba „Declaration of intention“ ima kokai šunadvokatis nuo 5 iki 10 dol. bent už parodymą „Court House“; prakalbose prelegentai veltui nurodys ir patarnau; 4) prelekcija, „Susipra-k žmogau“ narrio „Prpagandistų Kolegijos“.

Tas platus surengimas atsi-bus 25 d. rugsėjo, nedėlioį po pietų ant 2 val. salėje p. Paukščiū, Edwardsville, Pa Strauss.

Cambridge, Mass. Per rupestį 71 kuopos L. S. S. 30 d. rugpjūčio atsi-buvo prakalbos. Kalbėjo D-ras J. Šliupas ir S. Michelson. Žmonių prisirinko pilna svetainė ir su nekantrumu laukė pasirodant d-rą Šliupą. Atsistojęs ant pagrindų pasveikino susirinkusius ir pradėjo savo kalbą, kuri traukėsi apie dvi valandis. Kaip istorikas, savo dšilia kalba ant tiek žmonėms patiko, kad triukšmingas delnų plojimas pertraukdavo kalbėtojas žodžius. Tokį gražų užsilaikymą tarp Cambridge lietuvių prakalbų laike pirmą kartą teko matyti. Buvo manoma, kad ir d-l kn. J. Krasnickas atsiųs suag-tavęs tam suolių burelį ardyti tvarką, kaip aną metą kad padarė, bet pasirodė, kad nebeturi pasekėjų.

Mat jis pu-ėtinaį žmonėms įsi-pyko. Štai rugpjūčio 29 d. vestuvninkams suėjus į bažnyčią, kunigas sakė pamokslą ir taip įsikarščiavo, kad pradėjo keikti, visus vadinti bėdieviais, paleistuviais ir t. t. Tuom tarpu vienas iš veselninkų arti sėdėdamas ėmė ir susijuo-kė iš tokio pamokslu. Pamatęs kunigėlis, tik drakt, drakt nuo altoriaus ir nusitveręs tą už apykaklės, kaip pradėjo draskyti, net rankovę atplėšė, ir išmetė per duris, sakydamas: tu daugiau nesijuoksi O dievuliai! Kiek tada prisiklausė jaunavedžiai, net ir iš šalies žiurint pasid-rė sarmata. Tam pačiam laike keli karšči drevu-čiai, dėl nežinomos priežasties, užsi-pole vir-ną seniuką m-sti iš bažnyčiolauk, bet moterei už-istojus tapo sulaikytas.

Tokis tamsių dievočių pasielgimas tik piktna žmones; ne pagal jų noro atsiklaupar atisėdai, tuojaus mįslija, kad tai socialistas.

Kertėj Betupis.

Lawrence, Mass. Rug-sejo 4 d. vietinių lietuvių viešame susirinkime Dr. Šliupas likė pra alba. Kada trumpais žodžiais pirmininkas, p. F. Juškevičius, atidarė susirinkimą ir perstatydamas publikai Dr Šliupą, paaišino, jog kalbės tasai, kuris nuo jaunystės, iki žilo plauko dirbo lietuviystės labui, pasipylė tokis triukšmingas plojimas delnais ir švilpimas publikoje, jog kalbėtojas per keles minutes negalėjo pratariti žodžio. Ant galo, plojimams aptilus, Dr. Šliupas pratarė: „Brangūs broliai ir sesutės! Džiau giust, kad tiek susirinkote išgirsti mano žodžių. Bet jau ne mano metai kalbėti, jau senatvė ateina ir žilo plauko susilaukiau“. Pasidarė tyku ir ramu visoje svetainėj. Tuom tarpu kalbėtojas, save persistatė, tėsė toliau prakalbą apie lietuvių praeitį, kaip Lietuva buvo galinga, ir kaip paskiaus kryžieiviai ją teriojo, iki pagaliaus lietuviai nesusi-vienijo ir jais atsikratė. Bet lietuviams priešų nestigo: gnaibė juos rusai, lenkai, totoriai, o baudžiavos laikuose—ponai ir kunigai. Priejęs prie šių laikų, kalbėtojas nepagyry mūsų dvasiškių, kurie baugina žmones pragaru ir už pinigus siulo dangų, nors patis nežino nei kur tas dangus nei pragaras.

Paskui buvo trumpa prakalbos pertrauka, kurioje buvo deklamacijos ir paskambinta ant piano. Antru syk kalbėjo Dr. Šliupas, prirodindamas reikalingumą moterims lygių teisių; merginoms patarė neit už vyrų, o vyrams neimt tų merginų, kurie nieko neskaito; taip gi nebut ant gaspados pas tas šeimyninkes, kurios drasko ar degina laikraščius. Paskui kalbėtojas vėl da priminė apie kunigus ir padarė baisų juoką, papasakojęs, kaip seniau kunigai mokino, jog tos žvaigždės, ką naktį matome, tai esą skylutės į dangų ir kaip žmogus numiršta, tai dušia per jas įlenda dangun.

Užbaigus kalbą vėl paipylė plojimas delnais ir švilpimas; publika norėju-i butų kad taip kas jai per naktį kalbėtų. Ir tik pirmininkui apreiškus, kad prakalbos užsi-baigė, žmones pradėjo eit iš svetainės.

J. Žukauskas.

Grand Rapids, Mich. Nuo 21 rugpjūčio grandrapidiečiai apvaikštinėjo per visą savaitę 60 metų sukaktuves uno įsikurimo šito miesto. Bėveik visą savaitę buvo didelė šventė; dangelis šapų visai ne dirbo; viešos įstaigos ir krautavės buvo iškilmingai išpuoštos. Bivo įvairiausios parodos ir visokių tautų procesijos gatvėmis Dalyvavusiems parodoje buvo dalinamos dovanos. Lietuvių draugystės: parapijos giesmininkai ir D. L. K. Vytauto gvardija raiti jojo ir už puikius nacionališkus

pasirėdimus gavo nuo parodos komiteto 10 dol. dovanų. Labai gražia parodoje atradė lietuviška vėliava su žirgvaikiu, kurią padarė p-lė Andriuševičiūtė iš Chicagos.

Kaip jau buvo rašyta, pas mus Žlgirio jubilėjaus labai gražiai buvo apvaikščiotas, ir liko apie 40 dol. pelno. Kitur skiria Vilniaus Naujai ar kam kitam, o pas mus taip sauti-li.

Oras atvėso. Mat čionai trumpa tėra vasara, o ilga žiema.

Juozas Garnupis.

New Yorko Žinios.

New Yorke lenkai socialistai laukia pribunant gar-singo agitatoriaus ir rašytojo, Igno Dašinskio, kuris grįždamas iš Kopenhago socialis-tų kongreso, užsuka Amerikon. Čia pribusiąs apie 26 d. mėn. Kalbas laikys: New Yorke 1 lapkr., Brooklyne—8. Paskui važinė ir po kitus miestus. Dašinskis yra labai iškalbus žmogus; jis daug at-sižymėjo Austrijos parlamente, kaip atstovas, kurio kalbos klausyties net konservatai nubusdavo iš miego.

Pastaroji rusų iš-ivių konferencija pierskaitė žinias iš Honolulu, vienos havaiškių salų, kur buvo išgabenta daugelis rusų darbininkų. Pasirodo, kad ir dabar jų tenais yra apie 1500; dirba už 60 centų ant dienos, badauja ir giuli po atviru dangumi. Konferencija išsiuntimą tenai advokato dar atidėjo, o surinktų aukų \$287 nutarė išsiųsti suvargustems rusams Honolulu. Podraug nutarta suaukū-ti konferenciją, gynimui arė-tuotųjų ir ketinamų gražinti Rusijon: latvių laikraščio „Proletareets“ redaktoriaus Vecozolo, Bostone, ir ruso Feodorenkos.

Pasklido agitacija po laikraščius už dabar esantį mayorą Gaynor, kad butų nominuotas ant gubernatoriaus. Podraug kažikas ėmė smar-kiai platinti anonimiškus la-pelbus, kuriuose šaukiama į newyorkiešius, kad nesiduotų prigaut, nes tai esą milijonieriai: Morganas, Rockefelleris, Archbold, Belmont ir kiti norį šitokiū būdu išvilioti Gay-norą iš vietos, kad paskui, pasilikus mayoru dabartiniam vietininkui Mitchel, lengviau butų gaut iš miesto kondieijos ant stritkarių ir bankų. Gay-noras ikšiolei pasirodė geru miesto sargu nuo tykančių pasilaupymo kapitalistų.

Senai jau kastas tunelis iš New Jersey per New Yorką-Brooklyną į Long Island pu-siau-salį, rugsėjo 8 d. tapo su-dėdžiausia iškilme atidarytas iš New Yorko į Jamaicą, in-einant nuo 33-čios gatv. (7 ave.) New Yorke ir išlipant pačioje Jamaica. Neuzilgo bus atidaryt ir į New Jersey pusę. Didelis bus paranku-mas dabar jamaikiečiams ir east-newyorkiečiams; važinė-jimas bus pigesnis ir greites-nis, nes vieton 44 minučių da-bar jie tunelium pasieks New

Yorką tik per 19 min. Tunc-lį iškasė Pennsylvanijos gelz-kelių sistema ir sujungė jį su vienu iš gražiausių ant svieta-savo vagzalių New Yorke.

Perietą „Darbo Dieną“ New Yorke buvo milžiniškos darbininkų demonstracijos. Apie 100,000 žmonių vaikš-čiojo parodose, kurių tarpe apie 6 tukst. buvo neseniai susitverusios moterų unijos.

Žinomas rusas Evalenko kurį Burcevas buvo įžodęs šni-pu, rengiasi uždėt rusišką žur-nalą „Russko Amerikanskij Viestnik“.

Siame panedėlyj atsida-rė pradinės mokyklos. Mies-tas susamdė 18,000 mokytojų (vyrų ir moterų); į mokyklas užsiregistravo apie 700,000 vaikų.

Vietines žinios.

Šią savaitę apsilankė Bro-oklyne Dr. J. Šliupas, užbai-gęs visą eilę prakalbų Naujo-jų Anglijoj. Paskutinę prakalbą turėjo Paterson, N. J. ir iš ten išvažiavo į Scrantoną.

Liet. Apšv. Dr. choro di-rigentas prašo mums pakviesti į chorą daugesnį vaikinių ir merginų. Butinai reikia suor-ganizuot dainavimai iki 21 d. rugsėjo, nes jau 12 d. lapkri-čio bus lošiama M. Petrausko operetė „Adomas ir Jieva“.

12 d. rugp. pas K. Step-šį vestuvėse, paagitavus p. J. Augunui tapo sumesta \$2.27 aukų steigimui Vilniuje lietu-viško muzėjaus.

Mums praneša, jog „Mil-dos“ ir „Dainos“ chorų vedė-jas, p. L. Ereminas sunkiai su-sirgo.

Viet. TMD. kuopos susi-rinkimas atsibus 18 d. rugsėjo 3 val. po pietų p. Draugelio salėje. Bus išdalinimas pir-mųjų tomų V. Kudirkos raštų, tiems, ką dar negavo.

T. M. D. pirmininkas p. Lutkauskas praneša, jog p. Gabrys iš Paryžiaus išsiuntė ir daugesnį V. Kudirkos raštų.

S. Dankanto Dr-stė tu-rėjo jau dvi repeticijas „Blin-dos“. Gerai einasi.

pp. Kundrotair Lutkau-skas trisusiasi apie gavimą prie-valdžios vakarinių mokyklų lietuviško skyriaus.

Per paskutinius karščius ant Driggs ave. vienas lietu-vis, tulas Bakutis, staiga išėjo iš proto. Jis biskį ingėrė ir parejęs namo supjaustė stalą ir kitus savo rakandus.

p. Račionas mums pra-neša, kad jis savo iškilmingą istoriškų paveikslų rodymą ir vakarėlį rengia ant 23 d. lapkričio.

East New Yorke susitvė-rė kompanija pravedimui nau-jų stritkarių nuo Pitkin ave. į Jamaica Bay. Dabar šitos apy-gardės nepaprastai ėmė kilt.

Kaip laime, taip ir sveikatą mė-tuomet pradėdame bran-gint, kai jau prastojame ją.

Ška toju atidžiai.

Pereitą savaitę tapo išsiun-tinėta kortelės visiems, kurių išsiibaigęs prenumeratos laikas. Šiuomi paaiškiname, kad vi-siems, kurių laikas išsiibaigė su gegužės, birželio ir liepos mėnesiais, jei savaitės laiku prenumeratos neatnaujįs, tai laikraštis bus sulaikytas. Lau-kdami ataskymo

Su tikra pagarba „Vien. Liet.“ išleistuvė.

Nauji raštai.

Sventasis Raštas Senojo ir Naujojo įstatymo. Su vul-gatos tekstų. Vertė ir ko-mentorių pridėjo Kun. Juoza-pas Skvireckas, Teologijos magistras, Žemaičių seminari-jos profesorius. Su Žemaičių vyskupo aprobatu. Sąsiuvas 1. Sv. Kazimiero Draugijos leidinys No. 88. Puosl. 160. Kaunas, Saliamono Banaičio spaustuveje, 1910. Kaina 75 kap.

Šitas sąsiuvas yra pirmasis iš 28-nių, iš kurių susidarys 6-šių tomų Biblija. Pradėta leisti vienok ne nuo pirmojo, bet nuo paskutinio tomo. Tik ką paminėtame sąsiuve inėjo dalis Sv. Povilo gromatų. Męs šitą leidimą skaitome svar-bum, nes bus pirmą sykį lie-tuvių kalboje išleista pilaa Biblija, kuri duos žmonėms progą apsipazinti abelnai su žydų istorija ir krikščiony-bės pradžia. Pagaliaus dabar bus indomu paimti seniau iš-leistas reformatų biblijas ir sulygtinti įvairių vertėjų jose iškreipimus. Tuli mano (taip mano ir kunigija), jog Biblija sudrutinanti žmones krikščio-nybeje. Prisiziorint į vaka-rines valstijas, kur reformatai Bibliją anščiau paleido į žmonių rankas, matoma re-zultatai: visai priešingi—ten juoba auga racionalizmas ir laisvamanybė. Priežastis yra visai aiški: iš vienos pusės žmonės patįs geriau iš-irdirba savyje kritiką Biblijos, ją be-skaitydami; iš antros—evan-gelijose ir apaštalių darbuose atranda tokias galias dorybes, nuo kurių šiandieninė krikš-čionybė labai nutolo, ir kurias mūsų kunigija visai užmiršo. Pradeda tada žmonės įmekoti tam priežasčių ir suranda...

Leidimas reikia pagirti su-statymu greta ir latiniško teksto bei grynmu lietuviško kalbos. Visa Biblija eis čie-lus septynerius metus—po keturius sąsiuvus kasmet.

Sventosios Mišios. Jų reik-šmė, nauda ir ceremonijos. Pagal F. Cozelio ir A. Reiner-so. Parašė kun. J. Laukaitis. Seinai. „Saltinio“ priedas. 1910. Puosl. 157.

Žemdirbys No. 13—14 ir Kooperatorius No. 3.

Išėjo Laisvoji Mintis No. 8, po konsolidacijos su chicagi-ne „Lietuva“ ir jos leidėji A. Olševskui padedant redyt. In-talpa: P. M. „Mikroskopas“. J. Šliupas „Muravjevo Gadė-nė Lietuvoje. „Rojus ir Pažan-ga (tasa) „Notre Dame de Paris“ (Paryžiaus Sventiau-sioji Panelė) Victorio-Hugo

romanas. Verēia Zemēs Vai-
kas. (Pradžia.)

Draugija No. No. 42-43.
Intalpa: M. Gustaitis „Tēv-
nēs rauda”, „Trīs gyvenimo
keliai” (eiles). M. Vaitkus
„Vasaros laikas” (eiles). P.
Kragas „Lazdņu Peledos vei-
kalai”. Pr. Dovydaitis univ.
st. „Problema apie Kristų”
(tāsa). A. Jakštas „Kur gi iš-
ganymas?” Prof. kun. Šaulys
„Apskritasis socialinio klausimo
supratimas”. Dagilelis
„1410-1910” (eiles). Kun. A.
Juozapavičius „Vyskupo Mer-
kelio Giedraičio grabo jieško-
jimas ir to jieškojimo rezulta-
tai”. G. M. „Naujas Seinų
vyskupas J. M. Antanas Karo-
sas”. Iš bažnyčios gyvenimo.
A. Jakštas „Lenkų ir rusų
spauda apie Lietuvą”. Biblio-
grafija ir kritika: „Burtininkai”,
„Byrutės Garsai”, „Kas
skaito rašo, duonos nepraso”,
etc. Lietuvių spaudos turinys:
„Aušrinė”, „Lietuva”, „Lietu-
vos Ukininkas”, „Saltinis”,
„Vienybė”, „Vienybė Lietuv-
ninkų”, „Viltis. Svetimtauti-
nės spaudos peržvalga.

Krasos dėzūtė.

Ten buvusiam:— Seni da-
lykai laikraščiams nebežingei-
dus. Todėl žinutę dikėiai su-
trumpinom. Mažiau reikia
užsiimt kunigų pasenusiais
darbais, o daugiau tėmyti į
kasdieninius atsitikimus tarp
žmonių ir tuos padavinėti į
laikraščius.

V. Aleksaninui:— Ačiū. Už-
rašinėkite panašias smulkme-
nėles, kiek tik jų Tamsta atsi-
minsite. Paklauskite da-
ir nuo kitų.

Anglių Kompanija Bunsen

Praneša savo darbininkams
apie šion pridėtą projektą,
šelpime sužeistų darbininkų
minėtos kompanijos dirbtuvė-
se, prie darbo.

Šis sušalpos projektas, bus
vartojamas tik per vienus me-
tus, pradėdant nuo 1 Gegužio
1910 m. Jei minėtas projek-
tas pasirodys pasekingu, tą-
syk tikimasi koks-nors pana-
šus projektas bus vartojamas
ir vėlesniam laikui. Suzeis-
tieji negalėdami dirbt daugiau
kaip 10 dienų, turi kreiptis
prie dirbtuvės Superintenden-
to, reikalause pašalpos, kokią
jie turės gaut.

Geg. 1, 1910.

*Netikėtuose sužeidimuose
Sušalpa.*

1. Šis projektas šelpimo su-
žeistų ir šeimynų užmuštų dar-
bininkų, dirbančių Kompani-
jos dirbtuvėse, yra liuosnorin-
gai įsteigtas per pačią kompa-
niją ir nėra kontraktu arba
privertstinu. Pinigai, kuriais
šelps pagal šį projektą, yra
suteikiami kompanijos, nėra
rinkti nuo darbininkų.

2. Kur tik žodis „Manager”
yra vartojamas šiam projekte,
reikia Kompanijos patvirtin-
tą, kuris prižiūri sušalpos sky-
rių dėl savo Kompanijos.

3. Užveždėtojas turės pil-

ną teisę spręst visuose suše-
pos reikaluose ir jo sprendi-
mas bus skaitomas paskutiniu
visuose kilusiuose šio projek-
to klausimuose. Minėtas už-
veizda turės pilną galę išmo-
kėt sušalpa, ant sąlygų, pagal
savo nužiūrėjimą, kad ir išti-
kus reikalams tokiems, kurių
ne minavojama projekte.

4. Tiesos naudojimosi su-
šalpa, yra teikiamos prade-
dant tarnystę dėl kompanijos.
Selpiama sulig tol, kol dirb-
tuvėje dirba ir prarandama su-
šalpos teises prasišalinus nuo
darbo.

5. Selpiami bus tik apnega-
linti nelaimingų atsitikimų
darbininkai, kurie tapo sužeis-
tais dirbdami darbą kompa-
nijai savo paskirtoje vietoje,
arba pildydami paliepiamą tam-
tikro užveizdos ir jei taptų
sužeistais gindami liuosnoriai
nuo prazties kompanijos nuo-
savybę. Pašalpa nebus mo-
kama jei sužeistu tapo iš ne-
tikėtos priezasties ir negali to-
lesniai pildyt Kompanijai tar-
nystos.

6. Nebus nei viens šelpia-
mu už nedirbimą per pirmą
dešimtį dienų ir ilgėsniai ne-
bus šelpiamu, kaip per 25 sa-
vaites.

7. Nei vienas darbininkas
negaus pašalpos už sugaištą
laiką iki gydytojas paliudys
ar jis tinka prie bet kokio
darbo, ir bus mokama tik už
laiką paliudytą gydytojo.

8. Darbininkai negaus su-
šalpos už laiką, kuriame mo-
kama alga.

9. Kompanija suteiks gy-
dytoją ir ligonbučius suzeis-
tiems pagal savo nužiūrėjimą.

10. Kompanija suteiks iš
savo pusės padirbtas kojas,
diržus ir kitus reikalingus su-
žeistiems daiktus kur tik jų
reikalaus.

11. Sužeisti privalo klausy-
ti gydytojo, kada aus ateina iš-
tirt žaizdas, naudotis gydyto-
jo patarimais ir vartot užrašy-
tus vaistus reguliariškai, eit į
ligonbutį, jei gydytojas siun-
čia. Nepildanti gydytojo nu-
rodymų praranda tiesą prie
pašalpos. Sužeisti, kurie ne-
reikalauja namie sedėt arba
gulėt, butinai privalo lankyt
gydytoją paskirtame laike, ar-
ba ir kituose laikuose, kada
tik gydytojas pareikalautų.

12. Sužeisti darbininkai, no-
rėdami apleist savo gyvenimo
vietą, privalo butinai, pir-
miaus neg tai padarys, pasi-
teiraut savo darbdavio ir gy-
dytojo ir gaut jų leidimą, iš-
aiškindami iškeliavimo prie-
žastį ir ilgumą negalėjimo
grįžt prie darbo, kurs turi but
paliudytu gydytojo. Toki
darbininkai turi pranest apie
save taip tankiai ir tokiu bu-
du, koks nuo jų bus reikau-
jama.

13. Bilinėjantiems darbi-
ninkams ir jų šeimynoms jo-
kios sušalpos nebus mokama.
Nei kokuose atsitikimuose
kompanija neves reikalų su
advokatais ar tam panašiais,
reikalause sušalpos, kaip tik
su sužeistu ar jo šeim-
nos nariu; nes pageidaujama,
kad visą sušalpa sunaudotų
pats darbininkas ir jo šeim-
na.

14. Atsitikimuose, kur dar-

bininkai ateina dirbt pa-
sigėrę, vartoja migdančius
daiktus arba veikiant ką no-
rints nelegališko bei nemora-
liško, taptų sužeistu, prastoja
sušalpos teises.

15. Visų, kurie sutiks imt
pašalpa, bus reikalaujama pa-
sirašymas paliuosuojantis
kompaniją nuo atsakomybės.

Liglaikinis nusilpnėjimas.

16. Liglaikinė pašalpa ne-
laimėje bus mokama sulig šių
išlygų ir padavadijimų. Ne-
bus mokama pašalpa už pir-
mą dešimtį dienų ir bus mo-
kama ne ilgiau kaip 25 savai-
tes, kaip yra pasakyta 6 skira-
nyje.

Nevedę vyrai, kurie tarn-
vo kompanijai per 5 metus
arba mažiaus, sušelpo gaus
35 nuošimtį savo dienes al-
gos, kokią gavo susižeidimo
dieną. Išbuvē daugiau kaip
penkis metus kompanijos tar-
nystoj gaus po 2 procentu už
kožną metą, kas bus virš pen-
kių metų, prie savo sušalpos.
Nei kokiam atsitikime pavie-
niai negaus daugiau kaip \$1.
50c ant dienos.

Veđę vyrai ir gyvenanti su
savo šeimynomis, tarnavę kom-
panijai per penkis metus arba
mažiaus gaus 50 nuošimtį sa-
vo dienes algos, kokią gau-
davo laike susižeidimo. Tar-
navę viršaus penkių metų 2
nuošimčių viršaus už kiekvie-
ną metą prie pašalpos, taipgi
dėl kiekvieno vaiko, jaunes-
nio kaip 16 metų 5 nuošim-
čiai bus dedama prie pašalpos,
bet niekad nebus mokama
daugiau kaip \$2.00 ant dienos
dėl vedusių vyrų.

*Nustojimas bile kokios
kuno dalies.*

17. Atsitikimuose, kur dar-
bininkai nustoja rankų, kojų
ir kitų kuno dalių, tarnauda-
mi kompanijai, gaus mokamą
sušalpa pagal nužiūrėjimą,
ant kiek nukentėjęs darbinin-
kas prastoja galės gavime dar-
bo. Tokių atsitikimų gali
išitik gana visokių, kurie nu-
silpnina darbininką gavime
darbo įvairiai, taip kad nega-
lima tuluose įvardyt skaitlinių
kokios turėtų but naudojamos
šelpime ir toki atsitikimai yra
pavedami „Manageriui” sutai-
syt išmokėjimo skaitling, bet
Kompanijos mieriu yra, kad
minėti atsitikimai ir pašalpa
butų reguliuojamas pagal že-
miaus paduotas skaitlines,
imant atidžion specialiskai
kiekvieną atsitikimą atskiriai,
ištiriant didumą žaizdos.

(a) Nustojus vienos rankos,
mokėt už dvyliką mėnesių al-
gą.

(b) Nustojus vienos rankos
iš peties, mokėt aštuoniolikos
mėnesių algą.

(c) Nustojus vienos kojos
pado mokėt devynių mėnesių
algą.

(d) Nustojus vienos kojos,
mokėt dvylikos mėnesių al-
gą.

(e) Nustojus vienos akies,
mokėt šešių mėnesių al-
gą.

Mirtis.

18. Sušalpa, užmuštų bei
mirusių darbininkų šeimynos,
bus mokama tik tąsyk, kur
mirtis darbininką išitiko nuo
netikėto atsitikimo dirbant

(Žiur. ant 6 pusl.)

K. Seštokas.

Kryžiuočiai XI ir XX amžiuose.

(Tāsa)

Kad Kristijono darbas vis ėjo sunkyn, o vaisių
visiškai nesimatė, tatai jis sumanė sušaukti kry-
žiaus karę ir paskui nors su kardo pagalba ap-
krikštyti stabmeldžius prusus. Tuolaikiniam
popėžiui taip patiko žmogžudiškas krikštas,
kad jis tuojuos išleido raštą, skelbdamas, jog
tame krašte (supr. Lietuvoje) žmonės yra ly-
gūs žverimis; tėvai išžadą savo dukteris; mer-
gos ir moteris atsidavę goslumui, gyveną be jo-
kios gėdos, ir daugiau panašių plovonių. Tai
girdėdami tamsūs žmonės, dar tikėdamiesi nuo-
dėmių atleidimo,—yt akis išdege dumė į Lie-
tuvą, siurbti žmonių kraują. Vienok, kad tie
pasaulio subridėliai taip-pat užsiėmė vien tik
plėšimais, taigi ir jų darbas pasiliko Kristijo-
ni nevaisingas.

Visokios Kristijono, užmačios iro ir ny-
ko. Ant galo jis sumanė įsteigti tam tikrą
rycierių ordeną, kurio pareiga butų kariauti
su prusais. Pasiteiravęs su mozurų kunigaikš-
čiu Konradu, įkurė panašų ordeną, kurį pava-
dino „Dobriniaus Broliais”; mat Konradas pa-
dovanojo tam ordenui Dobriniaus žemę ir pylį,
kurioje užsilaike rycieriai iki jų išnykimui.
Dobriniaus Broliai staiga pradėjo antpuldinėti
prusus, tatau prusai suprastami, jog yra daug
lengviau išardyti piktą lizdą, pakol jis tik be-
kraunamas,—ir gi nesnaudė: rycieriams tuoj už-
davė mirtiną smūgį ir jie, yt vuodai žiemos su-
laukė, išnyko. Tada Konradas mozurų kuni-
gaikštis ir geriausias Kristijono bičiulis, už-
manė pakviesti Parusnėn kryžievių ordeną,
kuris buvo įsikūręs šventoje žemėje ir globė li-
gonius Jeruzolėje.

Neabejotina, kad beveik kiekvienas yra girdė-
jęs žodį „kryžieviai”: yra girdėjęs, jog kur tik
kryžieviai pėrejo, tai ten ne žolė per kelis metus
nežėlė. Todėl čia nors trumpai papasakosime
kaip ir kur tas kryžievių ordenas įsikūrė, kada
pagaliaus atsitrankė jie į Lietuvos šalį.

Kaip dar ir nunai yra daugelis silpnapro-
čių žmonių, kurie tiki, jog suėjus XX amž. po
Kristaus gimimui, bus pabaiga svieto, taigi
dešimtojo amžio pabaigoje, tokie žmonės, ypač
krikščionis, tikrai tikėjo, kad jau artinasi ga-
las visiems. Todėl didžiama jų, palikę savo
turtus, tėvus, pačias, vaikus,—bėgo į šventąją
žemę tenai laukti, anot jų silpno proto, išgany-
tojo, ateinančio į Juozapato pakalnę svieto
teisti.

Pakolei šventąją žemę valdė arabai, pa-
tolei ir dievmaldingi keleviaai, netik nebuvo
kliudomi, bet dar globiami; bet kada tą žemę
turkai paėmė valdyti, keleviaai buvo persekio-
jami. Dievobaimingi žmonės didžiai niršo ant
turkų ir tik laukė šuktelėjimo į karę su tur-
kais. Kada popėzius Urbonas III apreiškė sa-
vo bulleje, jog visi tie, kurie eis švento žemes
atmušt nuo turkų, netik aptures visokią liuosy-
bę ir laimę ant šito svieto, bet ir aname links-
miau giedos su aniuolais,—nesavu protu gy-
venanti žmonės, tai išgirdę, džiaugėsi iš tokių
popėzius ir Dievo mylistų ir yt užtvėnusi upė
plaukė į šventąją žemę su turkais kariautų.
Suplankus iš visur net milijonėmis gaujomis,
turkai tapo pergalėti ir krikščionis užviešpata-
vo net patį šventosios žemes kamieną—Jeruzo-
liū. Tas įvyko 1099 m.

Vienok nežiurint ant krikščionių besigy-
rimų, buk jitems padėjo turkus pergalėti šven-
tos relikvijos ir Kristus: turkai ir vel užkaria-
vo šventąją žemę, paglemždami „dručiansas”
šventenybes bei relikvijas, kurias matyti Die-
vas neapgynė be žmogaus. Tuo tarpu (1190)
kai kurie valdonai ir popėzius sukviestieji
nusiėdėliai antru kartu traukė į turkų karę.
Kada kariaunėje iškilo baisus maras ir žmonės
krito, yt lapai šalnos pagauti, tada vietiniai
žmonės, galėdamiesi mirštančiųjų, kaip inga-
lėdami juos globė. Tie patys globėjai, ištikus
mušui, stvėrėsi ginklo ir stėjo kariavietėn, o
pergalėjus ar nepergalėjus priešė vel grįžo li-
gonių globti. Tas krikščionių vyriausybei tu-
rėjo patikti, nes ji tuos globėjus šiūomi tuo-
mi apdovanojo ir pasyrė jų globai ligonius
esandčius Jeruzolėje. Popėzius Celestinas III
patvirtino juos kaipo kryžievių ordeną, t. y.
kariauti už kryžių; nesipačioti, devėti baltą
apvalkalą su kryžiumi ant krutinės. Didžiau-
siai vslidmierium to ordeno buvo popėzius, o

mistrū buvo iš jų pačių išrinktas, kuris nors
žymesnis, labiausiai atsizymėjęs karėse vie-
nolis arba ordeno sąnarys.

Trumpai patyrėme, kaip ir kur kryž-ivių
ordenas įsikūrė; dabar pažiorėsimė kaip ir ka-
da jis atėjo į Lietuvos šalį; neužmirškime: *ka-
jis veikė čionai atėjęs.*

Jau esame truputį minėję, kad Kristijo-
nas, negalėdamas įvykinti savo užmačių, susi-
tarė su Konradu pakviesti Parusnėn kryžievių
ordeną, tą patį, apie kurį augščiau aprašėme.
Pavedus Konradui Kulmijos žemę kryž-iviams,
jų didysis mistras Herman Salz su didžiausiu
noru ją priėmė ir tuojuos į tenai atsibastęs
apsigyveno (1228 m.).

Kaip paskiau iš jų darbų pasirodė, kry-
žievių tikrasis tikslas buvo ne tik krikštyti
stabmeldžius, kaip Kristijonas su Konradu sau-
manė, bet kuodaugiau prisiplėšti iš vietinių
gyventojų audos, užimti žemių ir inkurti ten
savo karalystę. Tatai jie ir pradėjo savo dar-
bą: plėšti, deginti, žudyti—viską, kas nesiydi-
no „vokišku”. Bet verta paminėti, kad ir pa-
čioje Lietuvos valstybėj dvejais metais pir-
miau buvo jau įvykusi stambi permaina. Tos
permainos pamatu buvo Rimgaudas, Algi-
munto sunos, kuris pirmasai sudrutino lietu-
višką valstybę ir apsišaukė Didziuoju Lietuvos
kunigaikščiu. Jam beviešpataujant ant Lie-
tuvos sosto nuo 1226 iki 1240 m.—Lietuva iš-
kilo galybėje. Nors ta galybė ir laikė baimė-
je Lietuvos priešus, bet ne visus. Paveizdan,
kada 1234 m. narsūs lietuviai suvaldė gudus,
Padauguvio kalavijuočiai ir sukviesti iš kitų
šalių krikščionis iš peties rengėsi į karę Lietu-
vą užkariauti. Ta karė, kuri atsitiko ties Kor-
sakiškiais 1236 m., dar labiau suerzino krikš-
čionis, nes kalavijuočiai tapo pergalėti, beje
krito ir jų garsusis mistras Volkvinas.

Nuogastis apėmė ne tik išlikusius nuo
giltinės Padauguvio kalavijuočius, bet ir Pa-
rusnės kryžievius. Abudu ordenu staiga pra-
dėjo tarties apie suvienijimą ordenų. Tas
suvienijimas ir įvyko 1237 m.; abudu orde-
nu tada vel puolė į Lietuvą: vel terionės, degi-
nimai, žudynės!...

Tuom tarpu ordenams iškilo naujas pavo-
jus—Bėgalo prispausti ir ordenų išnaudojami
prusai, 1237 m. beveik visi sukilo prieš savo
pavergėjus. Jau buvo apstoję geriausia kry-
žievių drutvietę Balgą. Bet... kas galėjo leng-
vai pergalėti burius iš viso svieto naujai at-
plaukiančių krikščionių, kurie rėmėsi stiprų
pečių paties Romos popėzius? Brunsvigo
kunigaikštis Otto atėjo (1239 m.) su kariauna
kryžieviams pagalbon; nelaimingi prasę kar-
zygiai kuone visi pražuvo. Kryž-iviai gavę
viršų, išplėšė iš prusų paskutinį liuosybės
spindulėlį,—visur buvo girdėties žmonių aša-
ros ir vaitojimai... Tuo ėarpu (1240 m.)
Rimgaudas, kuris iškelė Lietuvą galybėje—
pasimirė, palikdamas du sunu: Erdivylą ir
Mindaugą. Erdivylas, narsus kareivis, apėmė
valdyti žemąją Lietuvą; jis pasekmingai vedė
kovas su totoriais; tačiau viename susiremi-
me pažeistas užnuodyta vilyčia pasimirė (1242
m.); visgi totoriai buvo pergalėti ir iš Lietu-
vos pasienių at-tumti. Mindaugas, kaipo go-
vus politikus mokėjo ištraukti Lietuvą iš to-
kių nelaimių, kokiuse ji dar nebuvo buvasi.
Viešpatavo kaipo didysis Lietuvos kunigaikš-
tis nuo 1242 iki 1252 m., o nuo 1252 iki 1253
m. kaipo Lietuvos karalius.

(Toliaus bus.)

**Lietuviu ir Lenku santykiu balsai
Prancuzu laikraštijoj.**

Viename iš didesniųjų Paryžiaus dienraš-
čių „La croix” No 8403 Ruggjučio 13 d. š. m.
tilpo straipsnis p. Rankaus apie santykius lie-
tuvų su lenkais vardu: „Polonais et Lithua-
niens”.

Atsiveizint į visą to straipsnio svarbumą
pasistengsime, bent santraukoje supazindinti su
juomi mūsų skaitančią visuomenę.

„Aš nepasakysiu nieko naujo jų-y skaity-
tojams, pradeda str įpsnyj p. Rankaus, sakya-
mas, jog Lenkija yra persekiojama šalis. Ji
daug nukentėjo, ar tai nuo Prusų hakatizmo,
ar tai nuo Rusų carizmo; idant išlaikyti savo
kalbą ir tikybą Lenkija turėjo apreikšti daug
heroizmo ir tvirtumo, kurie išsauke pasistebėji-

ma ne vieno jusu rašytojus. Ner ka kalbėti visiems zinoma, kad Lenkija yra persekiojama šalis. Mes visai nemanom ir nenorim atimti nuo jos aureolę, kuri spindi ant jos persekiojamos galvos.

„Bet kodėl ši praktinė tauta vartoja prieš savo silpnesnius brolius prispaudimo, persekiojimo įrankius, kurių nepasigailėtų nei caras ne kaizeris (mano pabraukta). Delko lenkai, kitių persekiojami, patįs tampa persekiojais? Tai yra klausimas, kurį aš noriu išgvildinti skaitytojams. Lai bus man leista ardyti senai susidėjusias nuomones ir šaldyt mažumą entuziazmo, rodant išvirkščią medaliu pusę“.

Padarę tokia įžangą, autorius trumpai perbėgdamas istoriją susivienijimo lietuvių su lenkais išrodinėja, jog Lietuva niekuomet nebuvo Lenkijos provincija, kaip tai stengiasi prastai išrodinėti lenkai, bet kad Lietuva visomet buvo suvienyta valstija. Pagaliau išdėstęs, kaip lenkinos lietuvių diduomenė išrodinėja su koku uolumu lenkai platino Lietuvos lenkystę per mokyklas ir būvynėia. Čia priveda įsiai tarp kitko veikimą lenkų apaštalo Lietuvoje Seinų vyskupo Strašinskio.

„Jis (vyst. Straš.) sako p. Rankus, turėjo gražų paprotį vadinti lietuvių kalbą, kurią žymiausi Prancūzijos filologai pripažino gražiausia, — vadinti avių kalba. Šis vyskupas savo — „reformų dekretais“ įsakė vartoti bažnyčiose visur vietoj lietuvių kalbos lenkų kalbą, nors žmonės nemokėjo nei žodžio lenkiškai...“

„Jis ragino kunigiją atidaryti kuonodaugiausiai mokyklų, kur viskas priderėjo išguldėti vien lenkiškai. Štie visi vyskupo padarėjimai rodosi mums negalimais ir ne vienas paklaus, kaip žmonės galėjo klausyti tų keistų „reformų dekretų“. Tą galima išaiškinti tik tai atsivėlgiant į vergijos — baudžiavos atmosferą, kuri buvo apėmusi žmones. Ilgas verga vėmas per daug sulenkė valią, kad būtų galėję pasipriešinti. Uz tai lenkų pastangos turėjo daug pasisekimo. Rodosi esi sapne, kuomet var tai istorijos dokumentus pasakojančius apie užmačias augštesnes lenkų kultūros“.

Toliau p. Rankus pereina prie pažymėjimo lietuvių atgimimo panaikinus baudžiavą; čia įsiai priveda tarp kitko žemaičių vyskupo Valančiaus darbus, kuris sulaike polonizacijos procesą žemaitijoje.

(Užbaiga bus)

Juozas Gabrys.

„No. 606“.

Vokiečių ir rusų laikraščiai labai plačiai pradėjo rašyti apie naujai išrastą vaistą prieš baisų žmonijos botagą — syfilį. Jis, tas vaistas vadinasi „No. 606“. Tai vieno vokiečių daktaro prof. Erlich išradimas, susidedantis iš arseniko ir benzolo. Kartais jį taip ir vadina arseno-benzolu; vienok jis dabar užvis geriau žinomas po vardu „No. 606“ — tai yra numeris iš eilės prof. Erlich išrastųjų kitiščių gydymųjų preparatų. Šitas vaistas padarė dabar mediciniškame pasaulyje labai didelį triukšmą; sakoma, kad jis veik stebuklingai išgydo netik syfilį, bet ir kitas įsėmusias lytines ligas.

Idant aiškiau įivaizdinti prof. Erlich nuopelną (jeigu jis tik publikos nesuvis), reikia visu — pirmu dirstelėti, kaip baisi yra liga — syfilis. Šita pavojinga plėga užkrečia nevien tuos, kurie su syfilio nuodais susisiekią pas kitas ypatus, bet dargi iš savo organizmo jie per duoda tuos baises nuodus savo vaikams ir busiančioms gentkartėms. Pilni laikraščiai, žurnalai ir mediciniškos atskaitos faktų, jog šiaudien žmonės labai sparčiai išsigema į palięgius, jog nepaprastai dauginasi epileptikai, paralitikai, vos pavėlką kojas ir vos apverčia liežuvi kalbėdami ir neišpasakytai platinasi kauklų edimo liga, taip gi išgaistingai auga skaitčius dvasiškių ligonių: idiotų, miokštapročių, lunatikų ir visiškių bepročių. Vis tai, iš didesnių dalių, yra vaikai žmonių, sirgusių lytinėmis ligomis, ypač syfilio. Ant galo milžiniškai auga mirimas naujai gimusių kudikių daugiausiai paeina iš turėjusių syfilį gimdytojų kalties.

Ant kiek veneriškos ligos baises pasekmės, ant tiek rusčios savo išsiplatinime. Šiaudien nuo syfilio ir jam pavėdžių ligų nebėra liuosi nevien dideli miestai, bet ir kaimai, so-

dziai, kolonijos ir vienasėdziai. Ir netik kurioje nors išimtinioje šalyje, bet abelnai visur Miestų darbininkai ir kareiviai parneša įvairias lytines ligas į kaimus, iš kaimų vėl eina į miestus, į kitas šalis, maišosi tauta su tauta, perstovinėja lytis su lyčia, ir nejučiomis dalinasi taja baisia dovana.

Visos veneriškos ligos, o ypač syfilis, neniekia liomų nei kliasų. Užsikrečia juomi ir didžiausi ponai ir menkiausi skurdžiai. Rusijoje, sakoma, syfilis tiesiog virsta į nacionalinę plėgą. Taip, Siberijoje yra čieci syfilitikų kaimai. Kur nėra daktarų, o liaudis tamsi, ten visas kaimas pūna — genda nuo syfilio. Pačioje Rusijoje, Naugorodo gub. žemiečių valdyba dar 1865 m. apskelbė, jog yra dideli so dziai ant tiek syfilio suestų žmonių, kad jau visi vaikai gim-ta sutrukusiu kailiu! Nelieka ir mokyklos. Taip, studentų ankėta parodė, jog persirgusių studentų veneriškomis ligomis šiaip pripuola: technologiš. ame institute — 79%, alnakasių institute 78%, Maskvos universitete — 74%. Arba tris ketvirtadali studentų yra sirgę baisia lytine liga. Delto nedvyvai, kad Rusijos studentai ir dabar savo ankėtose akyliai seka, kas sirgo lytiesligomis.

Vaistas „No. 606“ iš Vokietijos, greitai perejo Rusijon, kur dabar pastebėtinu sparumu ineina vartonė ir labai pasekmingai sako syfilitikus gydo. Net tapo išleista knyga „No. 606“ skleidimui po liaudį vilties. Pas mus Amerikoje dar mažai tas vaistas girdėt.

A. T.

Atskaita No. 2 R. F. auku.

(Žiur. atskaita „Tevynės“ No. 9, 09 m.)

Įplaukimai:

Table with 2 columns: Description and Amount. Includes items like '1909 m. kovo 2, išde pinigų buvo \$68.00' and 'S. S. Katkevičių 2.00'.

Išmokėjimai:

Table with 2 columns: Description and Amount. Includes items like '1909 m. kovo 15, knyga aukų surašymui 50' and 'išde lieka \$66.84'.

Raštininkų Fondo išdininkas, A. B. Strimaitis, Box 4, Schuikill Haven, Pa.

Lietuviški žaidimai.

Linėlių rauna. Sustoja jaunimas ratan leidžia vieną vidurin, ir su-ivėrę rankomis eina aplinkui dainuodami:

Bernuzėli mano, dobilėli mano: Pasakyk, parodyk, kaip linėlių sėja? — (2 syk) Merguzėle mano, lelijėle mano:

O tai taip, tai šitaip, tai linėlių sėja (2 syk).

Antrą posmą dainuojant sykiu dainuoja ir vidury esantis, ir antrą sykį sakant: „O tai taip, tai šitaip“, jis rodo su ranka siausdamas kaip linus sėja, ir visi eantį rate turi tą patį daryt. Sėjikas tēmia į juos, ir katrą tik padimate taip nepadarius, tuojaus atima nuo jo fantą. (Geriausiai jei tą daro tam tyčia išrinktas prižiūrėtojas.)

Paskui ratas vėl taip pat dainuoja, vis klausdamas: kaip linėlis dygsta, auga, žydi, noksta, rauna, kulia, kloja (arba merkia), kečia, mina, bruka, šukuoja, verpia, meta, audžia, siuva ir vilki.

Per visą žaidimą susirenka labai daug fantų nuo tų, kurie nemokėjo ar nesuėjo taip daryt, kaip vidurinis rodė. Paskui išrinkti tešėjai paskiria tiems visokias bausmes.

Šitas žaidimas labai linksmas, galimas laukė ir viduj.

(Urašyta iš Padovinio apygar. Sur. gub.) L. Azul.

Zuzana Moravska. Vilkų Lizdas.

Apysaka iš kryžiuočių laikų.

Skiriama paaugančiai jaunomenei.

IŠ LENKŲ KALBOS VERTE

A. Vėgėlė.

(Tęsa.)

Vaikinams ir iš galvos išdulkėjo žaislai, kiekvienas pasiliko, kur stovėjo, žiūrėdamas į draugus. — Bėgo valandos, niekas nesirodė; vaikinas nusibodo tylą. Stumtelėjo vienas antrą, kaž kuris gi sukuko:

— Žaiskimę į Heksa.

— Gerai, atsiliepė visi; bet kuris bus Heksu?

Niekas nepanorėjo būti juo; kilo klegėsis ir vėl prasidėjo žaidimas. Pagaliau visi įsiorėjo valgyti, bet nei vienas draugų nekaltino tame kitų.

— Bet jie, kaip matyt, nori badų čia mus numarinti! — sušuko vaikas, Pranu vadinamas.

— Na, jei mes butumem ragavę Hekso kraujo, kaip tai padarė Hansas, tai nei nejaustumėm bado; — atsiliepė kitas.

— Klausyk gi, jau sakė tau Siaurutis, kad nėra čia jokio Hanso, tik yra Jonas, ir jei dar nors sykį taip pavadinai, tai tas pats ištiks tave, kas ištiko Heksa.

— O, kaip pasiputė! — pradėjo šaukti juokiantis, bet tuo laiku sugirgžėjo duris ir, vietoj Hekso, pasirodė jo žmona Kobolda. Maža ir liesa moteriškė turėjo tačiau stipras rankas, lyg būtų pasiskoliusi jas iš vyro.

— O, mano vaikeliai, mano mylimieji vilkeliai, — kalbėjo vokiškai Kobolda, — pasileidote, kaip matan, reikia paimti jus truputį pirtin. Pasininkas ir pirtis atausys jus ir padarys nuolankesniais.

Sakydama tai, atidare grindyse duris, ir imdama už sprando vieną po kito, stumdė duobėn. Dar taip neseniai narsūs vaikinai, ramiai pasidavę Koboldai, kuri, paskutinė inėjusi duobėn, užsidarė paskui save duris.

Grįčioje, kurioje prieš valandėlę buvo toks klegėsis, pasidarė tylu, tik anapus uždarytųjų durų girdėjosi vandens pliaušėjimas, kartais riksmas arba dejavimas. Geresniam mat kryžiuočių belaisvėn paimtųjų vaikų šauklėjimui buvo intaišta tam tikra pirtis, kurioje, nušant juos ryškstėmis, mokyta nusižeminimo ir paklusnumo.

Nors grįčia, kurioje sutikome bežaidžiančius vaikus, vadinosi mokykla, tačiau, pagal riksmą ir kalbą, tuojau galima buvo pažinti, kad vaikinai buvo belaisvėje. Kryžiuočiai, paėmę belaisvėn lietuvių ar mozurų vaikus, stengėsi išdildyti iš jų proto mintį apie jų tautystę. Tuo tikslu Malburgo pilies ribose buvo pastatyta didelis namas, kuriame gyveno paimtieji belaisvėn vaikai ir Heksa su žmona, tyčia pargabantieji iš Vokietijos gilumos globoti jaunos vilkelius, kaip vadinama buvo paimtieji belaisvėn vaikinai. Šita mokykla gi buvo vadinama Wolfehohe (vilkų lizdas).

Stori murai, augšti, siauri langai, žemos lubos — visa tai darė liudną įspūdį, daug kuo besiskiriantį nuo plačių laukų arba šlamančių miškų, kuriuose belaisviai praleido pirmąsias savo jaunystės dienas. Vaikinams įsakyta pirmiausiai užmiršti savąją kalbą, mokyta kalbėti vokiškai, visa gi tai, kas tik galima buvo pramanyti, stengtasi įlieti į jaunikačių protą ir širdį, o prie visų tų mokslų buvo supažindinama ir su Kristaus tikėjimo pamatais. Tokioms sąlygoms esant, tasai tikėjimas negalėjo prigyti ir išbujoti; jei gi kurioje nors širdyje ir kilo patraukimas prie naujo tikėjimo, tai jei bent sukėlė jį paveiklo reginys bažnyčioje, kur Kristus meiliai glandė prieš savę vaikus, arba stovyta Dievo Motinos, kuri glaudžia prieš savo širdies vaikėlį... Nesykį, įsižiūrėjus į tą stovylą, prisimindavo belaisviui tos brangios valandos, kuomet ir jį glaudė motina prie širdies... Skambėjo jam tuomet ausyse dainelė, kurią dainavo jam motina lyliuodama. Ir šita tai prisiminimo valanda gadino ilgus kryžiuočių pamokslus.

III.

Rusyje, čia pat šale anos pirties, gulėjo ant siau-dukų du vaikinai. Didelis, nors tamsus, rusys galėjo būti ir kaipo įvairių daiktų sandėlis ir kaipo kalėjimas. Ir ištikrųjų, matyt, dvejojopas jo buvo tikslas, nes, be dviejų vaikinių, buvo ten apverstų viršun dugniais statinių (bačkų), kruvos lentelių ir medinių ir geležinių lankų, o taip — pat dang visokių kitokių gamėzdų. Rusyje buvo visai tamsu, kad vos tik galima buvo pastebėti, kas jame yra.

— Kaip manai, ar ilgam uždarė čia mus! — atsiliepė vienas vaikinių, prisitardamas prie draugo.

— Ar aš žinanai matyt, pasėdėsime. Pasėtė mums vandens šočių, na, ir duonos kėsnį. — Ateakė antras.

— Hm! hm! — numykė draugas. — O jei dar

męs pabandytumėm išėiti iš čia ant laisvės!

— Gerai būtų, bet kaip tamsu kaip kamine, nėra nei plyšio, pro kur galima būtų išlysti. Dar tu, kai toks laibas, išlysi kaip nors, bet aš!

— E, kad tik atrasti pro kur, tai kaip nors abudu išlysi, o jau kaip už murų busiva, tai tuomet niekis — atsiliepė laibasis vaikinai.

— Aha, už murų, lengva tai pasakyti, bet kaip padaryti, o jei dar sykį sugaus mus, tai jau tuomet neištruksime ir neišsėitėsinsime, buk norėjome sužinoti, ar nėra po murais lizdų, — tarė storasai vaikinai.

— Na, tai ir ką... tai ir sėdėsime čia tamsinyčioje! tegu jau geriau nužudo mus, negu laiko tokiuose urvuose! — suriko jo draugas.

Ir nutilo abudu.

— Klausyk, Siauruti, ar senai jau tu tarp kryžiuočių! — pertraukė tylą storasai.

— Jau gan senai. Na, tuo laiku, kuomet paėmė mane kryžiuočiai belaisvėn, buvau dar visai mažas, o dabar, matai pats, hoks jau užaugau.

— Gerai, matyt, padėjo tau kryžiuočių duona. O tačiau nepriprati prie vokiečių.

— Aš, prie vokiečių! — sušuko supykęs Siaurutis. — Tai tu, matyt, dar nepažinai, kas tai per žalčiai, kad stebies, jog aš dar neprisidėjau prie vokiečių.

— Taigi, kad nepažinan! Nors jau du metu čia gyvenu.

— Tai gal tu iš kokių vokiečių?

— Ką tu pasakei, Siauruti! aš iš vokiečių! neb' atkartok to, nes tuoj užmušiu tave! — sušuko žinomas jau mums Jonas, sugniauzęs kumštį.

— Na, nepyk, brolaus, aš tik norėjau persitikrinti, ar ir tu taip neapkenti kryžiuočių, kaip aš.

— O gal dar ir dangiaul! je ten tarp mūsų, kaip kiaušės bulvėsnė lemda; dar blogiau, nes kiaušė bulvėsnė tik nuostolį žmogui padaro, pats gi žmogus gyvas lieka, o kryžiuočius sunaikina viską ir dar žmogų praraja!

— E! tai jie gyvus žmones praraja! — užklausė neįsitikėdamas Siaurutis.

— Dar blogiau, nes trunkia štai savo pilin.

— Teisybė, blogiau! jei sykį suestų, tai nemokytų kaž — kokios kalbos! — kalbėjo išlengvo Siaurutis, tarsi stengdamas ką tai priminti sau.

— O pirmu tu kitokia ne vokiška kalba kalbėjai? — paklausė Jonas.

— O kaip gi, juk mūsų kalba, tai kaip miškų šlamėjimas, kuomet vėjas judina medžių lapelius, o tokia, kad nors jau pabaigė, tai vis dar tau rodosi, kad tebekamba ausyse: ne, bet aš negaliu prisiminti jos.

— Na, aš dar atmenu ir nuolat maišosi man su vokiška kalba savięji sakiniai, ausyse gi vis dar tebekamba girdėtųjų lankuose dainų ir bažnyčiose giesmių gaidos.

Ir užsimastęs Jonas uždainavo tyliai: „Palei Vislos vandenėlių baises priešinėinkai traukia... neduosiu tavęs, mano vaikeli... neduosiu tavęs, mano suneli!“

— Taip man motina dainavo — kalbėjo jau toliau vokiškai Jonas, — o atėjo, pagriebė mane ir užmiršau visa!

— Pas mus ne tokia, kitokia kalba dainuoja, bet aš negaliu prisiminti savosios! — tarė Siaurutis ir užsimastė, o po valandėlės pridurė:

— Na, vistiek negalime čia gyventi! reikia kaip nors išlysti iš čia.

— Reikia — atkartojė Jonas. Ir sakydamas tai spyrė koja stovinčią šalę jo statinę.

Kaip bematant sudrebėjo supuvę lentelės, visas gi rusys pasmirdo kaž — kokia smarve, bet drauge rusin prasimušė ir tyras oras.

— Matai, dar ir smarvės tamsinyčion prileido! — tarė pakildamas nuo žemės Siaurutis. — E, o čia nežinia iš kur pradėjo pusti vėjas! — sušuko staiga.

— O gal ten koka išėjimas — pridurė.

— O gal... — Ir Jonas dar stipriau sudavė koja statinėn.

Pasidarė dar didesnė skylė, o krintanti vidun lentelė aiškiai inkrito vandenin, bet, matyt, labai giliai.

Rusyje dar labiau pasmirdo, bet tyras oras kaskart labiau jų skverbėsi.

— Smirda, tai smirda — tarė Siaurutis — bet čia jaučiama vėjas, tai gal... — Staiga užsigirdo žingsniavimas, bet taip artie, lyg čia pat pro juos būtų kas praėjęs.

Nutilo abudu, apčiupom atsitraukė nuo anos statinės ir atsisėdo ant lentų kruvos.

Pasirodė jiems, kad kas ineina, taigi valandėlę tyliai sėdėjo. Žingsniavimas vis girdėjosi, bet kur tai toll, ir tai ne vieno žmogaus, bet daugelio. Pažiūrėjo vaikinai vienas į antrą, sužibėjo jų akys, nenoroms perstojo dusavę, kad persitikrinus, ar neapgauna jų klausas, ir tylėdami suspaudė vienas antram ranką. Po valandėlės jau nebesigirdėjo žingsniavimų, tik vėjas kaskart labiau skverbėsi rusin pro aną išmuštą statinėje skylę.

(Toliaus bus.)

kompanijos darbą tapo užmuštu, saulės ištiktu, arba karštai dirbant nusilpnęs numirtų. savo darbo vietoj, kur buna nuskirtu per kompaniją, arba budams pasiūstū per tiesotą kompanijos perdetinį ir atsitikimuse gindams liuosnoriai Kompanijos savastj.

19. Mirties sušalpa bus išmokėta tuojaus po ištyrimui priezasties mirties ir kaip bus pasirašytas paluosavimas Kompanijos nuo atskomybės.

20. Kompanija mokės vidu tiniškus laidotuvių iškaščius apie \$60.00.

21. Užmušto paveldejams nebus mokama sušalpa jei bus patirta, kad užmuštasis sutiko mirtj budams girtu prie darbo, arba naudotų migdančius daiktus, arba kad mirtis atsitiko nemorališkaigianties.

22. Seimynos uzvedę bylą teismuose prieš kompaniją negaus jokios pašalpos.

23. Posmertinė sušalpa nebus išmokama iki kompanija negaus parašyto paluosavimo, per tam tikrą paveldeją.

24. Pagal sąlygas ir padavijimus čion paduotus, našlės ir vaikai užmuštų darbininkų, netikėtuose atsitikimuose dirbant dėl kompanijos, gaus atsakančj atlyginimą bei sušalpa.

Atsitikimuose, kur tapo užmuštas vedęs darbininkas, kuris gyvena su šeimyna, tarnavęs kompanijai penkis metus arba mažiaus, palikdamas našlę arba vaikus jaunesnius kaip 16 metų, kompanija išmokes našlaičiams pilnai algą už aštuonioliką mėnesių. Už kiekvieną metų pratarautą virš penkių metų, bus pridama 10 procentas prie sušalpos. Bet anaipol nebus išmokama posmertinės sušalpos daugiau, \$3000.00.

25. Sis projektas bus galėje tik vieną metų, pradadant nuo 1 Gegužio 1910. Jei pasirodys projektas pasekmingu, tikimasi tokj panašų projektą užlaikyt ir ant ilgesnio laiko.

Aukos Lietuvių Namui Vilniuje.

East New York surinkta p. Stepšio vestuvėse, pridavė J. Narbutaitis \$2.27 Buvo (žr. „VL“ No.36) 10.35

Viso 12.62

Susirinkimai.

„Aušros“ Dr. 2 ros kuopos susirinkimas bus rugšėjo 21 d. — serodoje — ant 7:30 vakare „Vien. Liet.“ redakcijoj. Visi nariai teiks atėiti, nes reikes daug reikalų aptarti ir bus svarstomi nauji draugijos įstatymai.

Kuopos Valdyba.

Pataisymas.

„V. L.“ 35 nr. vietinėse žiniuose buvo pasakyta, jog S. L. A. valdybos nariai buvo New Yorke apžūrėtj namo. Mums S. L. A. prezid. p. Damijonaitis paaškina, kad tik vienas p. Skritulskis buvo atvažiavęs.

Parsiduoda Spanstuvė.

Senas business, išdirbtas per 20 metų, spaustuvė, knygų pardavinys, taipgi pardavimo laisvokorėj ir

siuntimo pinigų agentura. Norinčiam prasiiekti gera progą Dasizinkite pas J. J. Paukštis & Co., 224 E. Main St., Plymouth, Pa.

8-tas Metinis Outingas.

Lietuvių Demokratų Klubo, Brooklyn, N. Y. atsibus 19 d. rugšėjo (September). Hasenflug's Dexter Parke. Karai išvažiuos nuo Grand Str. ant 10 val. iš ryto. Tikietas \$3.00.

Komitetas.

Didelis Piknikas!

So. Brooklyn, N. Y. „Lietuvių Jaunų Vyrų Draugisko Klubo“ atsisub nedelioje 18 d. rugšėjo Washington Parke, L. I. Prasišės 1:30 po piet. Tiem visiems, katrie nesigali kojų pašokt ir širdies pasilinksimint, nurodom ir kokie daveža karai: Grand St., Flushing Ave. ir Myrtle Ave. Elevatorium permainant ant Fresh Pond Road. Mūsų muzika bus ne iš Paryžiaus nei Berlino, bet mūsų klubo benas iš So. Brooklyn. Nuoširdžiai visus užkvičiame

Komitetas.

12-tas metinis balius.

New York, N. Y. Sv. Izidoriaus Dr-ės balius atsibus 17 d. rugšėjo svetainėje „Protection Hall“ kamapas 152 gatvės ir Courtland Ave. New Yorke. Pradžia nuo 8 val. vakare. Kas gi nežino, kaip puikus mūsų baliai buna ir kaip dailiai muzika griežia? Todel kas gyvena ura j baliu!

Komitetas.

(82)

Reikalingas

tuojaus zeceris j „Vien. Liet.“ spaustuvę prie raidžių statymo.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS
— pas —
Jona Kulboka
SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAI, KVEPIANTI CIGARAI.
74 Grand st., Brooklyn, N. Y. (kampus Wythe ave.)

Jokis kitas amerikoniškas produktas (išdirbinis) iki šiol nėra dar įgijęs tokios viso pasaulio pergalės — mėgimo, kaip tabakas. Iš visų vartojamų tabako rūšių, tabaka pradeda užimti pirmutinę vietą, zodžiu visi pradeda ją vartoti. Ir tas turi savo žinomas priezastis — niekas ne padaro tokios įtekmes, kaip patšai faktas, jog tabokos vartojimas yra vienas iš ekonomiškausių. Szita taboka yra surankiota iš įvairių tabako rūšių, taip sakant; mažo žiupsnelio užtenka gans ilgam laikui.

Pajieškojimai.

Jieškau savo pusbrolj Antano Juškos, iš Vellonos miestelio, Kaugub. Dreji metai atgal gyveno Portland, Wash. Labai reikalinga man su juo susiznoti dėl dalies. Kas man apie jį praneš, busiu labai dekingas.

Motiejus Orieta,
81 Grand St., Brooklyn, N. Y. (82)

Reikalingas bučeris mokantis gerai darbą, taipgi lietuviškai ir lenkiškai kalbantis.

105 N. 4 th St., Cor. Berry St. Brooklyn, N. Y.

Lotai! Lotai!

Maspeth, L. I. parsiduoda puikus lotai 25x100, po \$400 koznas. Apylinke apgyventa lietuvių ir lenkų.

L. Kahl,
628 Vanderbilt, St. Brooklyn, N. Y.

Pirmiausias Rupestis.

Gydant tuberkulozj ar sauligę pirmiausias gydyto rupestis yra suzadinti ligonyje norą valgyti ir galėjimą pervirinti. Kaip tik ligonis įs tengia sočiai privalgyt ir gerai suvirint, kova laimėta. Męs norime atkreipti jūsų akis į Trinerio American Elixir'ą iš kartaus vynu, kurs yra žinomas kaip vaistas pasekmingai išgydas stoką apetito ir spēkų Džiovininkai, kurie leido ligai išsiplėtoti, nebegalima išgydyt, o tai turi but pamokinimj kiekvienam, kad gydytj mažiausj nesveikumą ir apetito stoką. Tokiu budu bus išvengta sunkių ligų. Trinerio American Elixir iš kartaus vynu yra užsitiktinas vaistas pilvo ir žarnų nesveikatai gydyt. Vaistų sankrovose. Jos. Triner 1333 — 1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill. Daktaro patarimai per pačtą dykai.

Komitetas.

(82)

Ant pardavimo keturis stubos pabudavotos cementinio akmens su 10 lotų, gera vieta dėl Hotelo ar Saluno. Randa \$100. Netoli Standard Oil Co.

Prekė \$12,500, inmokėti \$4000 ar \$3,000, ant kitų pinigų 5 procento.

Stephan Wieszt
648 Maple ave. Elizabeth, N. J. (18)

Telephonas: Greenpoint 8.
Daktaras
A. Szliupinte-Jankauckiene.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų, vyrų ir lanko prie palagų.
VALANDOS: Nuo 8—10 ryte; nuo 7—9 vakare.
265 Berry St., prie Grand St., BROOKLYN, N. Y.

PITTSTON, PA.
Cia visi perka šifkortes, siuščias pinigis ir padaro davierastis. Aukštinis dziegorelius ir žiedus, siuvasmas mašinas, drukarnėles, bankas, visokius sidabrinus ir auksinius daiktus.
G. J. JESZMANT
120 N. Main st., Pittston, Pa.

Labai smagu skaityt „Baltramiejaus naktis“!

Šitoj knygoj atrasi daugiau juokų, ne kaip 10 juokinguose laikraščiuose per 10 metų; daugiau patiekos, ne kaip išgeriant 10 baškų alaus, daugiau gerų rodų, ne kaip visose senmergių gyvenančių ir davatų leistruose ir daugiau smagaus pakutenimo, negu per Rugpjūtę ant šalyinės šieno-vakare KLIERIKŲ su merginoms ir t. t.

Jei neturi dar tos knygos, tai nelauk nė mėnesio, nė dienos, bet tuojaus pasigyk 75 cent., o aptursi, adresuojant:

J. Naujokas, 120 Grand St., Brooklyn N. Y.

Apturėjęs tą knygą, tuojaus gerai ir smagiai atsisėsk ir ją skaitydamas turėsi daugiau džiaugsmo ir gerų laikų, negu kad butum radęs 75 dol., ir daugiau karščio, negu davatka su jagamastėliu klebontjoj, išgerus 10 galionų degtinės. Ji vyrams ir moterims žingaidi.

Tik ant trumpo laiko progą gauti 1 doleri dovana knygoms!

Kiekvienas, kuris tik per mane užsirašys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraščiui prikaltins, prisijunčiant \$2.00 ant mano vardo, apturės vieną iš čion pamintų laikraščių: t. y. „KOVA“, „LIETUVŲ“, „VIENYBĖ LIETUVŪŲ“ ar „LAISVĄJĄ MINTĮ“ per istisus metus: teip-pat gaus dovana garsiąją knygą „BALTRAMIEJAUS NAKTIS“, verstą iš francuzų kalbos, kurios kaina 75 c. Ir dar „GRAMATIKA (MOKYTOJŲ)“, iš kurios išmoks angliską KALBĄ, taip labai reikalingą Amerikoje. Laikraščj prenumerata metams vistek 2 dol. kaštuoja, jei užsirašys iš rėdytės, bet kuris per mane užsirašys, tai gaus ir laikraštj ir labai naudingas knygas. Kaip tik prisigs 2 dol. už naują skaitytoją, tuojaus viską apturės. Metas skaitosi nuo dienos užsirašymo. Duodu dovanas, kad laikraščj skaitytojai dauginęsi ir lietuvių, kaip ir svetimtaičiai turėtj gramatiką, išmoktj angliską kalbą.

J. Naujokas, 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.
„The Jungle“ — „Raista“ dar galima gauti, prisijunčiant VIENA DOLERI.

Gaunami
Tikietai ant Joy Line „Vienybės Lietuvninkų“ Ofiso: iš New Yorko in Bostoną \$2.40
Worcester \$2.40
Fall River \$1.75
Providence \$1.50

„LAISVOJI MINTIS“

Vienintelis mėnesinis mokslo ir literaturos iliustruotas laikraštis, talpinantis rimtus ir gerai apdirbtus straipsnius iš įvairių mokslo šakų: Historijos, Kulturos Historijos, Gamtos Mokslių, Draugijinių Mokslių, ir tt., lygiai ir originališkai parašytas apysakas iš mūsų gyvenimo.

Kaina metams \$2.00; pusei metų \$1.00; užsielenj \$1.50.

Kas prisidūdamas mums prenumeratą prisius iškirpęs ir šj apgarsinimą, tas gaus dovanas knygomis: užsirašančioms „L. MINTĮ“ metams duodame knygą už \$1.00; užsirašančioms pusei metų už 50c Pasiskubinkit — dovanas neilgai tedsuosis. Adresas:

„Laisvoji Mintis“,
1401 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Ant pardavimo

keturis stubos pabudavotos cementinio akmens su 10 lotų, gera vieta dėl Hotelo ar Saluno. Randa \$100. Netoli Standard Oil Co.
Prekė \$12,500, inmokėti \$4000 ar \$3,000, ant kitų pinigų 5 procento.
Stephan Wieszt
648 Maple ave. Elizabeth, N. J. (18)

V. Ambrazevičius
AGENTAS ir NOTARAS.
Parduodu laivakortes ant visų linių ir geriausių Expressinių laivų. Mainau ir siuščiu pinigus in visas dalis svieto. Turiu užsistatęs randavę \$25,000,00 Bond (ka-cija) dėl teisingumo.

Uzkvičiū kelaujančius ir iš kitų tolimų vietų, nes kaipo netoli New Yorko gyvenantis priimu ir pristatau ant laivų; tuomi busite apsaugoti New Yorke nuo nesmagunų.

Darau davierastis, parupinu moksoliškus pasportus, kreipkitesi per laiškus pas
V. Ambrazevičius
178 Ferry st., Newark, N. J.

DIDELĖ KRAUTUVĖ

visokio tavoro, kaipo tai: laikrodzių, laikrodėlių, lenciugėlių, visokių žiedų čysto auksa, šliubinių ir šiaip nešiot merginoms ir vaikinams, spilkų, armonikų, britvų, maldaknygių ir svietiškių knygu, škaplierių, rozančių, kryžėlių, abrozų, visokių paveikslėlių ir t. t. Biblija lietuviškoms raidėms \$3.00.

Popieros gramatoms rašymui dideliu pasirinkime, tuzigas 25c., 5 tuzinai \$1.00, už 1000 \$6.00.

Trajanka partraukta iš Vokietijos, parsiduoda baksukas 25ct., svaras \$1.00, su prisijuntimu.

Magiškos kaziros parsiduoda už \$8.00. Ir šaip visoki tavorą agentams duodu su dideliu nuošimčiu.

Lietuviai ir lietuvaits, visi draugai ir pažystami reikale malonekit kreiptis pas savo tautietj, o busit užganėdinti. Adresas:

V. Vaidelis,
112 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

DR. RICHTER'S PAIN-EXPELLER
Su vienu buteliu Pain Expellerio Galit askausmu giline praginti. Šiems vaistams dėl sutepimo negali joki kiti lygintis. Niekas neduoda taip greito palengvimo ir pastoventia skausmuose Romatizmo, Neuralgijos, Išsisukimo, Sudurdimo t. t. Gaunami visose aptiek. už. 25 ir 50c.
F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl st., New York.
Tėmykit ant Ankerio ženkle apsaugojimo

DIDELĖ KRAUTUVĖ

PIJANU ir VARGONU TOM REES
170 So. Main Str. Wilkes-Barre, Pa.
Mūsų puikus pijanas ir vargonai parsiduoda už pigią preką arba ant lengvų išmokesių mėnesiais.
Nerintieji pirkt pijaną ar vargoną ateikite o pamatysit jų gerumą.
Perkant prankiausia susiznoto ypatis-kai ar laišku pas savo tautietj. Adresas:
JONAS LIZDAS, Gen. Agentas.
20 Hillside Ave. Plymouth, Pa.

„Severos Šv. Gothardo Aliejus yra gėriausias ant svieto linimentas“, rašo tamsta Chas. Cniff savininkas hotelio iš Ashley, Pa., „Labai baisiai skaudėjo man mano kojos, bet kada aš jos ištrinaiu gerai su šiuom Aliejum, skaudėjimas išnyko į keturius dienas.“

Visada vartok
Severos
SZV. GOTHARDO ALIEJU.
Vienatinis, teisingas ir seniai iširtas vaistas. Bandyk jį! O tikrai persitikrinsi kaip greitai suteikia palengvinimą. Laiky jį visados savo šėpukėje gatavą dėl vartojimo. Kaina 50 centų.

Nuo skaudėjimo, laužimo, išsisukimo ir suželdimo

Nuo Neuralgijos, Sclatikos, kaklo štivumo ir kryžio skaudėjimo

Nuo sutinimo ir inkaltimo, nuo traukučio ir reumatizmo.

Nuo štivumo kuno ir muskulų, nuo skaudėjimo pečių ir krutinės.

Severos vaistai parduodami aptiekose. Joki kiti vaistai nėra teip geri, kaip Severos, — nė teip galingi, nė čysti, nė veiksmingi. Žiurėk kad gantum tikrą vaistą

Anksti senatve
paeina nuo to, kad linfatizmai yra silpni ir neatleka savo atsakančiai darbo.

Severos gyvybės Balsamas
veika ant viso organizmo ir linfarizmo teip, ka jie laike malimo gauna užtektinai maisto ir tokiu budu pila naują gyvybės spēką į organizmą. Ideališkas vaistas inkstam, nuo galvo skaudėjimo, užkietėjimo ir dispepsijos. Kaina 75 centai.

Jau geriau
sako koznas pacijantas, kuris turi plaučių ligą (apart džiovos) ir vartoja

Severos Balsamas Plaucziams
Tas vaistas turi trisdešimtmetinį rekordą pasekmingų išgydymų. Yra visur žinomas kaipo vaistas nuo yvairaus kosulio. Kaina 25 ir 50 centų.

Ger gydymosi roda dovanai. Reikalauk per laišką.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

VYRAI
Dr. O'Malley, Specialistas.
RUPTŪRA, NERVYŠKI ar KENČIANTI VYRAL

Yra klaida, labai didelė klaida, patrocinimas laiko ir pinigų, o ir nereikalingu kentejimu, idant pasitiktai ant naminio gydymo dėl aplaikytos arba nerviškos ligos, katru paprasti daktarai mažai žino arba visai jų nesupranta. Daug kartų mes esame pašaukti pataisyti klaidas tokių neseprantantių daktarų ir taip vadinau specialistų, kada liga taip toli įsivagavo, kad beveik sunku yra ją išnaktinti. In kenčiančiams mes sakom: matyk **Dr. O'Malley** garsingą specialistą, dėl greičiausio ir atsargiausio gydymo: širdies, kopenu, inkstų, ar pusės, paslapčių vietų ligos, rupturos, varikosele, kraujotakio, fistula, speciališkos ligos, kroniško nesmagumo, visokios paslaptos ligos vyrų, užtracinimas kraujo ir t. t. Gydome šimtus tokių sunkių ligų pasekmių, kur vietinis daktaras gal tik vieną gydo. Mūsų gabumas yra jūsų protekcija. Prekęs priimamas. Kreipkitės pas mus su užsitikėjimu.

DR. ALEX. O'MALLEY
158 Washington st., Wilkes-Barre, Pa.
Kur lietuviškai ir lenkiškai susikalbama ir susirašoma.
Suvisišum 20 metų daktaravimo miete Wilkes-Barre mu su vyriausiasis ofisas. Prisišk 2 c. markę, o gausi knygutę apie ruptūrų dykai

Antanas Staszauskas.
Lietuviškosios vietosje Salizna, užliakau skaitausis gėrimus ir kvėpenčios Cigaros. Lietuviškas nepamirškite atidaryti pas savo vietauti No 2 Cor. Nesbitt ir B EAST PLYMOUTH PA.

FIRMA LIETUVIŠKAS
Fotografistas ir Maliorius
VISOKIŲ ABROŽŲ.
—Darba—
atlieku puikiai už priemoną prekę.
Kogeriausiu darau naujas skripkas ir taisau.

G. BENSON,
328 Bedford ave. BROOKLYN, N. Y.
(tarpe So. 2-nd ir 3-rd st., du bloki nuo Grand st.)
Galerija atidara nuo 8 ryte iki 6 val. vakare. Utarniakais ir Subatomis iki 9 val. vakare.

MOKINKIMĖS PATYS
Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokinio (apdaryta) \$1.00.
Vaikų Draugas arba kaip mokinintis skaityti ir rašyti be mokinio 15 c.
Naujas Budas mokinintis rašyti be mokinio..... 10 c.
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta)..... 35 c.
Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu
P. Mikolainis,
Box 62. New York City.

Tel. 862 Orchard
Dr. EYA KATZMAN, Dentist,
203 E. Broadway, New York, N.Y.
Ofiso Valandos: Seredomis 9r.-5 v., Nedelionis 9 iš rito iki 3 po piet; Petyfionis uždaritas.
Čia kalbama maskoliškai ir vokiškai.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas PETRA A. DRAUGELI.
Skanus alus, gardi artelka, elias, visokis vynas, kvėpenči cigaras, ir puikūs užkandžiai. Salė dėl mitygų ir veseliių. Nepamirškite šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.
73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y. Palei Wythe Ave.

NAUDOKITES ISZ GEROS PROGOS!
(\$110,000,000 (šimtas dešimtis milijonų dolerių) paskirta dėl iškaimo kanalo, kurs bus ddsimtis mylių ilgio ir penkios pločio, ir traukšis visu East New Yorko pakraščiū, kurs vadinais Jamaica Bay, tarp Rockaway ir East New York, bus tai didžiausia priepilauka (portas) kariškiems ir tavoriniam Suvienytų Valstijų ir visų viešpatysčių laivams. Tą liudija nutarimas 13 d. Lapkričio 1909, komisijos *The Canal Terminal Board City of New York*, ir pripažinta per kongresą 10 d. Vasario, 1910, Washington, D. C. Pliantai buvo patilpe visuose laikraščiuose New Yorko. Tai-gi dabar da galima pirkti gana pigiai lotus no \$450.00 iki \$750.00. Galima žinoti visiems kad ta vieta bus didele biznio vieta, kaip tai: įvairiausi štorai, hoteliai, ir t. t. tai žemė turi pakilti į gana aukštą kainą. No eleveiterio tik 4 bliakai už 5c į visas dalis miesto galima davinuoti. Pas vietinius asabiškai ar per laiškus su visokia informacijomis pas:
M. Valentinavičė, 1831 N. Main Ave., Scranton, Pa.
M. Alyta, 224 E. Main St., Plymouth, Pa.
P. W. Birštonas, 205 S. Oak St., Shenandoah, Pa.
J. W. Paskevich, 142 - 151 S. Oak St., Mt. Carmel, Pa.
MARTUS REALTY CO.,
120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone, 2427 Greenpoint.

DABAR LAIKAS: NAUDOKITES VISI!
Turis už garbę pranešti visiems lietuviams ir mano kostumeriams, kad aš perkėliau savo krautuvę iš Brooklyn N. Y. in SCRANTON, Pa. ant žemias paduoto drėso, kurioje galiat garai LAIKROŽIŲ, LAIKRODŽIŲ, LEUCIŲ, PUKIŲ ŽIEDŲ, SPILŲ, KALČIŲ, KOMPASŲ, KRYŽIŲ, PUKIANSIŲ ARMONIKŲ, SKRIPŲ, KLAVIŲ, TRUBŲ, KONCERTINŲ ir daugybė visokių muzikališkų instrumentu. Geru ERITV, visokio skyrinus DEKLAVIŲ MASHINŲ, ALBŲNU FOTOGRAFIŲ, GIMNU LIKŲ, STORŲŲ ir MALDA-LIŲŲ, visokio gražiu POPERŲ gromatomis rašyti su puikiaisiais apskalytais ir dainomis su drukuotais aplinkui konvertais TŲŽŲ už 25c., 5 tuz. -\$1.00. Perkupčiams 1.000 už \$6.00. LIETUVIŠKA BIBLIJA arba SVENTAS RAŠTAS seno ir naujo testamentu lietuviškoms litaromis pusl. 1127, drūčiai apdaryta, su pris: imu \$3.00. Jai katras neturit mano didelio KATALOGŲ No 3 pareikalaukit šiandien: prisidami tikrą savo adresą ir už 5c. markę gausit jį su 456 paveikslais ir 1.000 naudingų daigtu. Aš gvarantuojū, kad mano tavoras pirmos kiesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiuntū greitai i visus Amerikos ir Kanados kraštus. Perkupčiai gal gauti pirkta daug pigiau kaip kitur. Kvietis visus su ordeliiais ir visokiais pirkimais kreipčies šiuo adresu: **K. W. WILKIEWICZ, 115 W. MARKET St., Scranton, Pa.**

Daktaras Tiesu, Julian Czupka.
Adwokatas ir Notary Public.
Ofisas: 3 N. Main st., Wilkes-Barre Pa., kasdien.
138 S Washington Ave. Scranton, Pa.
Panedėliais ir Ketv. nuo 6 iki 7 vak.
Užsiimu provomis Wilkes-Barre ir Scranton ir teipi pas skvairas, pa liudyimus (doviernastis) išrupinu Rosioj ir Lietuvoj.

THE LACKAWANNA
Parankiausi geležinkeliai Europoj keliaujantiems. Linijos suelna prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavineja bagažą ir perveža pasażierius.
The Road of Anthracite
(Kietųjų anglinių kelias).
Trumpiausias kelias į Buffalo. Tiesiai į Scrantoną ir Anglijų Sritį. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, Chicago ir Yarkų keturi traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien. Tarpe visų vietinių Pankų nuolatinis ir parankus susisėjimas. Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:
George A. Cullen,
General Passenger Agent,
90 West Street, N. Y.

KATALOGAS DYKAI!
Kas Nusipirks Naują juokingų dainų Knygėlę dainų Vainikielis kurios prekę 15 cent. tam Prisiųsime Kataloga Dykai. Tame kataloge Telpa aprašymai apie Elektrišky krutancijų paveikslų mašinas. Magiškos Sėtakas, lempos, visokių gaminių knygas, drukuojamų mašinių, Armonikų koncertinų Britvų, Laidrodėlių, Aukšinių rakomų plunksnų, Spilky, Žiedų, Leucigėlių, Striebių ir tt. **George A. Pupauskis & Co. Dep. 2**
2342 S. Leavitt St. Chicago, Ill.

New Phone 4023-2. Lock Box 48.
CHAS. ADAMS.
Lalkau agenturą, parduodu šikortas ant geriausių linijų ir greičiausių laivų ir siunčiu pinigus į visas vietas dalia, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. Prieš tam lalkau **HOTELI, Chas. Adams,**
George ave & Ash st., Parsons, Pa.

12 didėliu ir 12 mažū.
PRIETELAI LIETUVIAI
H. B. ROSENSON,
BROOKLYN, N. Y.
317-319 Grand St.,
Telephone, 1108 W. Washington

PUIKUS HOTELIS
Andriaus Milisausko
Visada šaltas alus, skani artelka, pelius, portoris, visoki vynai ir kvėpianti cigaras.
Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškite šios puikios vietos.
16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypa

Naujas Izradimas.
Sustiprinimai ir užliakymai plankų. Tiesioginiai plūkų žmonių apgero plūkūs plankas, sušlisko alitimas plankų gno galvos leda bal trumpame laiko. Vistose senų stangų namų, grašas plankai. **VISOKIA INFORMACIJA DYKAI.** Brundzos Gydulės yra gvarantotos Valstų ir Malato tose chemijos biuro Washington, per patį estų valstų izradėją su pagerinimu ir dadedimtu substatancijų visizskai ženkliandų avilakais ir sistemai. Jokio negali būti pavojaus, nes atviras mityg, prieloge ir azios azales įstatymais. Telpi įsigimtis plačias informacijas, kaip susabdyti situacija plankų ir staigiai ant išpilkusios galvos, kaip izradėdyti ir izpakininti plėtakams, papūknas, dederivus, niereul, egzema ir kitas odo-akmos ligas, ant kurių mes esame specialistais su savo gyduolėmis. Sus izadėty joms izadėtinimais izadėtyms izadėtyms. Atakite ar rašykite umal. Pasakykite apie mis Ameriškiam, ir kitoms tamtime togal visi esantiesi pas mus.
Brundza & Co. M. O. D.
990 Broadway, B'klyn, New York. II

Jonas S. Lopatto
Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvaniaijos Universitetą), užsilms vartymu provy visuose teismuose.
Ofisas rumsuo 47-49-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA.
Office Phone Peeples 87
Bell 47
Residence Peeples 1100

Telehone 1235-5
Nik. P. Zelwis
LIETUVIŠKAS GRABORIUS
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.
Karietos laidotuviams, veselioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

Tele: 1049 Williamsburg
A. ŽUKAUCKAS,
90 Union Ave., Brooklyn, N. Y.
Kriaučiška Dirbtuvė.
Siuvu naujus siutus ant orderio, kokio kas reikalauja, pataisau ir suprosinu. Visi kreipkitės pas mane, nes niekur nerassite tokios vietos kad taip pigiai ir gerai kas padarytu kaip aš padaran.

HOTELIS VIN. DAJNIO
12 W. Main st. Plymouth, Pa.
Užliakio visokios artelkos, vyno, skanaus alūčio, portorio ir kvėpenči cigaras. Salė dėl draugų-čių ir šėip susirinkimų.
Reikale kreipkitės pas savo tautietį **VINO DAJNĮ**

P. V. ROVNIANEK & CO.
Seniausias Lenkiškai-Slaviškas
BANKINIS NAMAS
Uždėtas prieš 21 metus.
KANCELIARIJOS: 25 Ave. A., New York, N. Y.
612-614 Grant st., Pittsburg, Pa.
305 North Water st., Connelville, Pa.
TAUTIEČIAI!
Jeigu norite siųsti pinigus į seną kraują, arba reikalinga kokia roda ar pagelba —
Paminkite, kad P. V. ROVNIANEK & CO. seniausias bankierius visoj Amerikoje, žinomas, kad teisingai, pigiai ir greitai siunčiam pinigus. Parduodam laivakortes ant visų linijų, kaip tai: Bremen, Hamburg, Rotterdam, Antverp, Anglija, Fium, Liban ir t. t. Paimam visokias reikaluose turto ir kareivijos provras. Priimam ant padėjimo pinigus ir už metus mokkam procentą.
Su bent koku reikalu kreipkitės ypatingai ar per laišką:
P. V. Rovnianek & Co.,
25 Ave. A., NEW YORK, N. Y.

WHISKEY
12 didėliu ir 12 mažū.
H. B. ROSENSON,
BROOKLYN, N. Y.
317-319 Grand St.,
Telephone, 1108 W. Washington

COPENHAGEN SNUFF
Šita užlipinta firma gvarantuoja tikrą Copenhagen Snuff. Dėl keturiu generacijų ji buvo paženklinimu. Saugokis imitacijul

COPENHAGEN SNUFF
TABAKAS - YRA MOKSLISZKŲ PERDIRBIU. ISZDIRBIMO VEIKME.
Tabakas yra žolė ir kaip visos žolės turi but perdirbtas žmogaus vartonei. Tarp gerai išdirbto tabako ir tarp ŽALIO Tabako PASALDINTO yra toks didelis skirtumas kaip tarp gerai išgamyto valgio ir pusiau išgamyto. Tabokos išdirbimas, arba „ištaisymas“ tabakui yra tuomi, kuom virimas valgiui arba rauginimas vynu.
Tabakas yra Tabaku mokiškiškai paruoštu žmonių vartonei.
Kodėl tabako vartojai ima Copenhagen vieton kitokių čulpimo Tabakų.
Jis yra tyriausion formon išdirbtu Tabaku. Jis skanesnis, ir savo stiprume ir skanume ilgiau tees, todėl yra taupesniu. Jis nepatraukia nuožvelgi, nes nečulpiamas, bet įdedamas burnon (tarp žemosios lupos ir dantisėgenų). Po jo vartonei lieka čysta ir smagu.
Tai yra tabakas mokiškiškai paruoštas žmonių vartonei.
TYRUMO IR YPATYBIU GVARANCIJA.
Copenhagen Taboka padirbta iš geriausių senų Tabako Lapp, su pridėjimu tik to, kas yra Tabake gero, atmesi naturališko tabaks kartumai ir rūgštys.
Perspėjimas: Imk tik labai mažą čulpimo daugi Copenhageno, nes gali manyti, jog jame yra per daug Tabako stiprumo. Copenhagen Taboka yra smulkios dalelės tyro, turtingo čulpimo Tabako: bet ji palaiko tabakinį stiprumą lengviau ir pilniau negu tabakas lapuose arba stambiai supiaustytas, lygiai teip kaip pilnai sumalta arba pupinė kava.
Copenhagen Taboka yra svieto geriausiu čulpimo Tabaku.
Tukstandiai sampeliu buvo padalinta dovani tarp angliu kestyne darbininkus, ir dabar Copenhagen Snuff yra parduodamas kožnam Tabakos štoro, pakelias po 5 ir 25 centas. Jaigu negali gauti pas savo štornika, rekalausk pas mus o mes atsiuomsime.
AMERICAN SNUFF COMPANY, Dept. S., 111 Fifth Avenue, New York, N. Y.

W. SŁOMINSKA,
679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.
Mano Dirbtuvės tapo Apdovanojais
DWIEMS MEDALIAMS
ant Kosciuszko's Parodos už rupeštiga, teisinga ir artistiską izdirbimą.
KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSALKINIŲ LAZDŲ ir tt.
Turis už garbę apreikšti guodotiniams Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad aš dirbu visus augusčius pamiečius daigtus Figiansel, Teofringiansel ir Geriansel, nes per 30 metų atsiuždama izdirbimais įlijau geriausę praktikę ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrika.
Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.